

Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-
Velja za vse leto . . \$3.00
Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-
Issued every day except Sundays
-: and Legal Holidays. :-
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 263. — ŠTEV. 263. NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 8, 1916. — SREDA, 8. NOVEMBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Vse kaže, da je Hughes izvoljen predsednikom.

REPUBLICANSKI KANDIDAT JE NAPREJ Z 253. GLASOV NAPRAM 200 WILSONOVIM. — O DESE- TIH DRŽAVAH SE ŠE NE VE, KAKO SO VOLILE. — DEMOKRATI ŠE UPAJO. — ZBORNICA BO NAJ- BRŽE REPUBLIKANSKA, MEDTEM BO PA SENAT Z MANJŠO VEČINO DEMOKRATSKI. — HUGHES JE SPREJEMAL MIRNO UGODNA POROČILA. — WILSON JE TIHO.

Ko so sinoči prihajala prva poročila o izpadu volitev, je za predsednika Wilsona izvrstno izgledalo, toda poznejša so bila v prilog Hughesa, in kot zdaj izgleda, bo prihodnja štiri leta predsednik Združenih držav republikanec Charles Evans Hughes, podpredsednik pa Charles W. Fairbanks.

Kolikor je dozdej znano, ima Mr. Hughes 253 izvolilnih glasov, medtem ko jih je mogoče dozdej za Wilsona naštetih 200. Demokrati imajo sicer še nekoliko upanja, kajti 78 glasov je še pričakovati, kateri bodo mogoče za tega ali onega.

Dvomljive države so še: West Virginia, New Mexico (iz katerega ni dozdej še sploh nobeno poročilo prišlo), Minnesota (za katero velja isto kot za N. Mexico), Ohio, Washington, Delaware, Nevada, Wyoming in North Dakota.

Ne more se sicer prerokovati, kam se bodo te države obrnile, toda skoro gotovo je, da bo ostalo tako kot je, — namreč, da bo Hughes izvoljen z majhno večino.

Vzhod je bil splošno za Hughesa in ga je volil z veliko večino, Wilson ni menda odnesel na Vzhodu nobene države, izjema je menda le Delaware.

Demokrati so računali na Srednji Zahod, toda najbrže niso dobili polovice toliko, kolikor so pričakovali.

Hughesova večina v takozvanih "dvomljivih" državah je bila kot sledi:

V New Yorku 118,000; v New Jersey 45,000; Connecticut 100,000; Illinois 175,000; Indiana 60,000; Michigan 40,000; Wisconsin 25,000.

Izmed dvomljivih so šle za Wilsona: Ohio, Nebraska in Kansas, toda le s povprečno 15,000 večine.

Ko je Roosevelt slišal o ugodnih poročilih za republikanskega kandidata, je takoj izdal izjavo, da se ne bo popolnoma nič vtikal v Hughesova imenovanja in sploh Hughesovo politiko.

Od Wilsonove strani ni prišlo drugega glasu kot, da se dozdej še ne pripozna, da je Hughes izvoljen.

Pennsylvanija, ki je bila pred štirimi leti na Rooseveltovi strani, je volila Hughesa z 200,000 večine.

Prihodnji predsednik, naj bo že kateri hoče, bo imel velike težkoče s svojim kongresom. V zbornici in senatu bosta tako majhni večini, da ne bo mogoče ne tej ne oni stranki kontrolirati kongresa.

Senat bo skoro gotovo z demokratično večino, najbrže bo ta večina obstajala samo v 4, medtem bo pa zbornica imala mogoče le 5 republikanske večine.

Prihodnji speaker bo James R. Mann iz Chicaga.

Kljub temu, da je Hughes odnesel Rhode Island z 8,000 večine, je bil skoraj gotovo republikanski kandidat za senatorja Lippitt poražen.

V Utah, katero je odnesel Wilson, so gotovo tudi senatorja izvolili od demokratske stranke.

V New Yorku je zmagal za senatorja M. Calder, ki je tako porazil demokrata W. F. McCambsa.

Ženski glasovi pri teh volitvah niso posebno odločevali, razven v Californiji.

HUGHES JE SPREJEMAL POROČILA MIRNO.

V osmem nadstropju hotela Astor v New Yorku je včeraj zvečer sedel Mr. Hughes in sprejemal razna poročila in brzojavke, čestitke itd. Med drugimi je dobil tudi neko anonimno brzojavko, v kateri mu je nek volilec čestital:

— Sprejmite moje čestitke, kajti zdaj ste že izvoljeni Ravnokar sem oddal svoj glas za Vas, in jaz nisem zadnjih osemindvajset let še nikdar volil za kandidata, ki je izgubil.

V predsobi je stal cel polk časnika, ki so čakali, da bo dal kako izjavo, toda on je rekel, da naj rajše počakajo, da bo sigurno.

— Treba je, — je rekel, — da demokrati pripoznajo.

PREDSEDNIK WILSON ŠE NE PRIPOZNA PORAZA.

Shadow Lawn, N. J., 7. novembra. (11.30 zvečer.) — Predsednik Wilson je bil s svojo "oficijno družino" v Shadow Lawn, toda tajniki so povedali, da ne more predsednik dati nobene izjave, predno bodo vsa poročila skupaj.

Mr. J. Tumulty, predsednikov privatni tajnik, je rekel, da je še dovolj držav, o katerih se nič gotovega ne ve; še vedno je lahko, da Mr. Hughes ne bo izvoljen. (Nadaljevanje na 2 strani.)

Velik uspeh.

Francози so zavzeli Chaulmes. — Zdaj so samo 1 miljo od postaje, iz katere dobivajo Nemci provijant.

London, Anglija, 7. novembra. Francози so nenadno in z veliko silo odgovorili nemškemu napadu in uspehu na sommeskem bojišču, o katerem je bilo včeraj poročano. Nenadno so napadli na dve in pol milje dolgi fronti ter na celi črti uspeli, zavzeti vasi Ablaincourt in Pressoir ter Chaulmes gozd.

Francosko uradno poročilo se glasi, da so zajeli Francози petsto nemških vojakov.

S tem so prišli Francози kot rečeno do Chaulmes gozda, ki se nahaja komaj eno miljo od najvažnejše železniške postaje Chaulmes, iz katere dobivajo Nemci ves provijant za sommesko in verdunsko fronto.

Angleško uradno poročilo se danes glasi, da so tekom dne vtrjevali pozicije, ki so jih bili zavzeli prejšnji dan.

Berlin, Nemčija, 7. novembra. Francози so napadli na nekaterih točkah na sommeskem bojišču. — Imeli so zelo malo uspeha v primeri z izgubami, ki so jih morali utrpeti. Bojišče je bilo pokrito s francoskimi trupli.

I. W. W.

Delavci so obdoličili policijo umora. — Nasprotno pa tudi policija delavce isto dolži.

Seattle, Wash., 7. novembra. — Delavci, ki so bili v Everettu, Wash., napadeni od policije, bodo vložili obtožbe proti policijskim oblastim in proti članom Vigilance odbora.

Baje imajo neovrgljive dokaze, da so prvi izstrelili stražniki, ko se je parnik "Verona" bližal obrežju.

Herbert L. Mahler, tajnik in blagajnik I. W. W. v Seattle, Wash., je danes izdal izjavo, da imajo priče, ki so videli, da so policaji najprej streljali.

Prosekutivni attorney O. T. Webb v Snohomish county-ju je pa rekel, da bo vložil iste obtožbe proti vsem I. W. W. članom, ki so bili na parniku.

Wilson je v Montani v ospredju.

Butte, Mont. 7. novembra. — Dvainpetdeset presinktov je dalo Wilsonu 8336 in Hughesu pa 4794 glasov.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena, iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljate do predelka le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljate toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Isto tako nam jamčijo zanesljivost ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:		Cene:	
K	\$	K	\$
10....	1.50	120....	15.00
15....	2.15	130....	16.90
20....	2.75	140....	18.20
25....	3.40	150....	19.50
30....	4.05	160....	20.80
35....	4.70	170....	22.10
40....	5.35	180....	23.40
45....	6.00	190....	24.70
50....	6.65	200....	26.00
55....	7.25	250....	32.50
60....	7.90	300....	39.00
65....	8.55	350....	45.50
70....	9.20	400....	52.00
75....	9.85	500....	65.00
80....	10.50	600....	78.00
85....	11.15	700....	91.00
90....	11.80	800....	104.00
100....	13.00	900....	117.00
110....	14.20	1000....	129.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nazivali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na sapač ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že večkrat spremenijo. **TVRDKA FRANK SAKER.** 52 Cortlandt St., New York, N. Y. 52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Dvomljivo!

Ob aklepu lista so nam došla poročila, da kolikor je razvidno iz zadnjih rezultatov ima predsednik Wilson 232 IZVOLILNIH glasov, medtem ko jih ima Hughes le 215 (?), poleg tega je pa ŠE 84 GLASOV, o katerih se ne ve, če bodo šli za tega ali onega.

Dalje se poroča, da bosta baje ostala senat in zbornica demokratična.

Poročila o rezultatih prihajajo počasi in obe stranki pravita, da sta zmagali.

Velika nesreča.

Štirideset oseb je mrtvih, ko je kára padla v vodo v Bostonu. — Več žensk in otrok je mrtvih.

Boston, Mass., 7. novembra. — Od trideset do štirideset oseb je mrtvih, ko je neka napolnjena kára nadeestne železnicne pljusknila preko nekega odprtega mostu, ki ga je mogoče dvigniti, v Fort Point Channel, boš nekoliko proč od South Stationa.

Dvanajst oseb je bilo rešenih iz vode. Kára leži zdaj na dnu kanala, ki je na tistem mestu globok približno petintrideset čevljev.

Nesreča se je zgodila zvečer, ko je bilo že čisto tema. Motorman se je rešil predno je padla kára v prekop in pravi, da se je nesreča raditega zgodila, ker ni bilo na vratih nobene luči. On in sprevodnik, ki se je tudi rešil, sta bila aretirana. Sprevodnik ne ve natančno koliko ljudi je bilo v njegovi kári, vendar pravi, da jih je bilo okoli petdeset, dvanajst je rešenih, toraj je gotovo, da je mrtvih okoli štirideset.

V kári je bilo več žensk in otrok. Niti najmanjšega dvoma ni, da so vsi našli konec na dnu prekopa.

Káro bodo poskušali dvigniti, daš tehta okoli dvajset ton brez ljudi.

Daniels bo resigniral.

Raleigh, N. C., 7. novembra. — Josephus Daniels, mornariški tajnik, je danes tukaj volil, nakar je šel nazaj v Washington.

Njegovi prijatelji so izjavili, da jim je znano, da bo Daniels resigniral, ako bo predsednik Wilson zopet izvoljen. On bi imel sicer rad, da bi bil Wilson zopet izvoljen, toda vsled večnih napadov je sklenil odstopiti in prepustiti odgovorno mesto komu drugemu.

(Zdaj ko je izvoljen Hughes, najbrže ne bo odstopil, ker gotovo bo še teh pet mesecev vstrajal).

Kitajski zunanji minister.

Peking, Kitajsko, 7. novembra. — Vu Ting Fang je imenovan zunanjim ministrom. Skoraj ves parlament je glasoval zanj.

Leros.

London, Anglija, 7. novembra. — Zavezniške čete so zasedle arzenal na otoku Leros. — Leros se nahaja v bližini maloazijske obale.

Grška vlada je vložila proti temu protest.

Pošiljateljem denarja!

Vsled zelo slabe poštne zveze svetujemo rojakom pošiljati zdaj denar v stare domovine po brezničnem brzojavju.

Natančno smo poizvedeli, da pridejo take pošiljate za današnje razmere hitro. Za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4.00 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj oziroma pisali za primanjkljaj.

Breznične pošiljate gredo vse v Nemčijo, odtam na Dunaj, odkoder jih odpošljejo na določeni naslov.

Potrdil o izplačilu se zdaj iz stare domovine ne more dobiti, toda banka K. K. Priv. Oesterr. Credit Anstalt na Dunaju poroča, da zahteva in dobi od pošte za vsako izplačilo takozvan Payee's receipt, t. j. potrdilo s pečatom zadnje pošte in lastnoročnim podpisom prejemnika ali poštarja. Vsa ta potrdila omenjena banka zbira in hrani ter jih bo poslala sem, ko bo poštna zveza zopet vrnjena.

Opozorjamo, da je mogoče po brezničnem brzojavju poslati le okrogle svote kot so spodaj navedene in še naprej do 10.000 kron.

Macedonska fronta.

Spopadi pri jezeru Presba. — Iz Berlina poročajo, da je položaj na balkanski fronti neizpremenjen.

Paris, Francija, 7. novembra. — Poročilo, ki ga je izdalo francosko vojno ministrstvo, se glasi:

Vzhodno od jezera Presba so se vršili vroči artilerijski spopadi. Bolgari so vprizorili več vročih napadov, ki se pa niso obnesli.

Po dolgotrajnem prizadevanju se nam je posrečilo zavzeti nekaj sovražnih pozicij. Napad na mesto German smo uspešno odbili.

Ob ostali fronti se vrše manjši artilerijski spopadi, ki nimajo nikakega upliva na splošni položaj.

Berlin, Nemčija, 7. novembra. Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo nemške armade, se glasi:

Položaj na balkanski fronti je neizpremenjen. Včeraj in danes se nam je posrečilo odbiti vse sovražniške napade.

Atene, Grško, 7. novembra. — Te dni se je zopet izkrcalo v Pireju nekaj zavezniških vojakov. Ko so korakali v mesto, ni bilo nobenih demonstracij.

Avstrijski napadi so se ponesečili.

Rim, Italija, 7. novembra. — Današnje italijansko uradno poročilo se glasi, da so Avstrije na večjih točkah avstro-italijanske fronte, toda niso imeli nobenega uspeha. — Zavrnjeni so bili na vseh točkah.

Izgube so velike.

Velika nesreča v podcestni železnici.

Sinoči okoli enajste ure, ko je bilo na vseh prometnih cestah naj več ljudi, kajti takrat so ljudje pričakovali rezultate volitev, se je zgodila na newyorški podeestni železnici med 96. in 103. cesto velika nesreča, ki je imela posledice, da je bilo par oseb ranjenih, nekaj se jih je pa onesvestilo, ko je nastal kratak stik. Nastal je požar in po vseh rovilih se je razširil gost dim.

Jersey republikanska.

New Jersey država, ki je spravila Wilsona od višješolskega predsednika na governerski stol, s katerega se je počneje vsedel na pred sedmletni stol, je dala republikancu Hughesu preko 40.000 več glasov kot Wilsonu.

Sneg.

Washington, D. C., 7. novembra. Danes dopoldne je bilo v Coloradi lepo vreme, proti večeru je pa začel padati sneg.

V Montrose, Colo., je padlo šest palcev snega.

POZOR ČITATELJI!

Čitatelje opozorjamo na cenfk novih knjig, ki je priobčen na drugi strani našega lista. Ker je v sedanjem času težko dobiti kako primerno čtivo, smo prepričani, da bodo čitatelji mi naročniki z veseljem segli po knjigah.

Uredništvo.

Nemci in rumunska fronta. Poljaki se vesele "svobode".

NEMCI POROČAJO, DA JE VJELA ARMADA GENERALA FALKENHAYNA 1.000 MOŽ. — RUMUNI SO VPRIZORILI V DOBRUŽI PROTIOFENZIVO IN SI PRIBORILI VEČ LEPIH USPEHOV. — SITUACIJA V MACEDONIJI. — POLJAKI SE BODO BORILI PROTI SVOJEMU SOVRAŽNIKU — BUSU. — BRZOJAVKA NEMŠKEMU IN AVSTRIJSKEMU CESARJU. — VSE ČASOPISJE JE NAVDUŠENO.

Bukarešt, Rumunsko, 7. novembra. — Rumunski generalni štab poroča:

— Pripoznati se mora, da so Nemci izvanredno hitro napredovali v Dobruži ter so v kratkem času osvojili precej ozemlja. Toda vse to je le lokalnega pomena.

Rumuni so se umaknili proti severu in začeli koncentrirati svoje armade z namenom, da vprizore nov napad. Nemci so bili prepričani, da se bodo rumunske čete umaknile preko Donave ter da bo cela Dobruža v nemških in bolgarskih rokah. To se pa ni zgodilo. Rumunska armada je močna, posebno zdaj, ko je dobila od Rusov precejšnjo ojačanja.

Včeraj so začeli Rumuni s svojim ofenzivnim prodiranjem in so odvzeli Nemcev veliki važnih pozicij.

Čete nemškega generala Mackensena so se morale umakniti in sicer za dvajset milj. Res je šlo v prvi vrsti samo za boje med prednjimi stražami, toda uspeh je kljub temu velik.

Značilno je tudi poročilo nemškega generalnega štaba, ki pravi, da se ni na fronti v Dobruži ničesar posebnega pripetilo. Ako Nemci zavzamejo le en naš strelni jarek že poročajo o veliki zmagi svojega orožja.

Dobruža bo zanje trd oreh, katerega ne bodo mogli tako kmalo streti. In ako bodo rumunske čete tako na svojem mestu kot so dozdej, ga sploh nikoli ne bodo mogli streti.

V veliko pomoč so nam ruske bojne ladje, ki skoraj neprestano obstreljujejo obrežna mesta, katera so Nemci zavzeli. Parkrat se je že pripetilo, da so se morale bojne ladje umakniti, toda treba je pomisliti, da pri tem niso trpele nikake škode in da so se naslednji dan zopet vrnile.

Berlin, Nemčija, 7. novembra. — Operacije na rumunskem bojišču se zelo ugodno razvijajo za nemško armado. Čete generala Falkenhayna prodirajo ob sedmograški meji. Boriti se morajo s silnimi težkočami, kljub temu pa vedno napredujejo in so si priborile že veliko lepih uspehov.

Zapadno od prelaza Bodza so osvojili Nemci nekaj pozicij, ki so velike stratežične važnosti.

V zadnjih štirindvajsetih urah so vjeli Nemci deset rumunskih častnikov in preko tisoč mož.

Pri prelazu Červena veča je položaj neizpremenjen.

Varšava, Rusko-Poljsko, 7. novembra. — Vsa dežela je oddahnila, ko je slišala, da so jo avstrijski in nemški vojaki osvobodili izpod ruskega jarma. Prebivalstvo je silno navdušeno. Po vseh večjih poljskih mestih se vrše demonstracije.

Včeraj zvečer je bila velika slavnost v Filharmonični dvorani. Predsednik navzočih Poljakov je poslal sledečo brzojavko avstrijskemu in nemškemu cesarju:

Velemožni gospod! V tej uri, ki je za ves poljski narod tako zelo razveseljiva, smo izvedeli, da smo prosti, da imamo svojo samostojno državo, da imamo svojo armado in da bomo dobili svojega kralja.

Poljska vam je neprimerno hvalečna. Poljska ne ve, na kak način bi Vam izrazila hvale. Poljska je prosta in zahvaljujemo se Vam kot prosti državljani. Orožje Vaših vojakov je osvobodilo Varšavo in Vilno, osvobodilo je mesti, ki sta nam najdražji. Avstrija in Nemčija sta izprevideli in določili, da mora biti Poljska svobodna.

Mi prav dobro vemo, kako velika je dobrota, katero ste nam izkazali. Mi prav dobro vemo, kaj ste nam dali, ker ste nam dali svobodo. Zagotovljeni in prepričani bodite, da se bo naša armada vedno borila na vaši strani, da bo pri vsaki najmanjši priliki pripravljena napasti največjega in najbolj zagrizenega sovražnika Poljske — Rusko.

Vašemu Veličanstvu se še enkrat prisrečno zahvaljujemo. Še enkrat Vas zagotavljam, da bo zamogel poljski narod v najkrajšem času dokazati Vam in Vašemu zavezniku zvestobo.

Berlin, Nemčija, 7. novembra. — Večina nemškega časopisja je zelo nezadovoljna, ker je nemška vlada proklamirala Poljsko za kraljevino.

Nek časopis pravi: — Mi smo torej samo zato osvojili Poljsko, da smo jo morali podariti Poljakom.

Zavezniški so vjeli 71,532 Nemcev. Nemcev med katerimi je bilo 1449 Paris, Francija, 7. novembra. — Častnikov.

Na sommeskem bojišču so francoski vojniki v angleške čete vjeli od 1. pušk in več drugega orožja, kakor julija pa do 1. novembra 71,532 tudi zelo veliko municije.

Dalje so zaplenili 988 strojnih srebrenih pušk in 1.000.000 streliv. —

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in	Za pol leta za mesto New York..	2.00
Canada	Za Evropo za vse leto	4.50
Če pol leta	Za Evropo za pol leta	2.50
Če celo leto za mesto New York..	Za Evropo za četrlet	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedel in praznikov.
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovni pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče namani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
New York City

62 Cortlandt St. New York City

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
TRADE LANGUAGE NEW YORK

Volitve.

Včeraj se je torej končalo, na kar so se pripravljali s tako glorio in pompom.

Banketi so zaključili zmago, jezo so pa zalili z vinom, pivom, šnopsom in drugimi pijačami.

Tako ima zopet vsaki svoje in je na istem stališču kot je bil pred štirimi leti in kot bo po preteku štirih let.

Papirnatna vojska, vojska fraz in besed je končana. Od zmage nima nikdo posebno velikega dobička. Nekateri imajo zavest, da so zmagali, drugi imajo zavest, da je njihov nasprotnik po krivici zmagal.

Kriv noče biti nikdo, odgovornosti noče nikdo prevzeti. Škoda govorjenja, škoda papirja za reklamo in prepričevanja, ker je vendar v današnjih časih papir tako drag.

Ko se približuje čas volitve, nastane v Ameriki velika mlatev. Mlatičev je do milosti božje veliko, mlatio pa samo besede o svobodi, pripravljenosti, prosperiteti, neodvisnosti, bodočnosti in o drugih podobnih stvareh.

Združene države so dobile glavo, žujo pa tudi pamet, ki bo govorila in ukrepala po naročilu drugih.

Mogoče ima dobro voljo, mogoče ima dobre cilje, toda njegova volja pride le deloma v poštev, cilji se mu pa sploh ne morejo uresničiti.

On ne bo namreč glava dežele, on ji ne bo vladal, on ni — neodvisen.

Vladarji so drugi. Tisti, ki sta jim stroj in delavec vseeno, tisti, katerim so številke bolj znane kakor abeceda.

Predsednik pravi, da ni človeško pošiljati morilecem morilno orožje.

Računarji pravijo, da je trgovina človeška in da tovarnar ni odgovoren, če z njenimi izdelki ubijajo ljudi. — Najprej je business, potem je človekoljubnost.

In čimvečji je business, tem manj je človekoljubnosti.

Evropa krvavi in umira.

Nočemo se povspeti do trditve, da je Amerika kriva vsega strašnega krvoprelitja. To bi bila malo preveč predrzna trditve, dasiravno je v tej deželi večina prebivalcev, ki imajo roke, oškropljene s krvjo, s krvjo svojega brata — človeka.

Zdaj vlada v deželi prosperiteta. Prosperiteta je velika prosperiteta, pa je pri vsem tem krvava...

Razne besede se slišijo, besed o poštenosti in pravičnosti je pa največ. Kovačji, ki kuje meč, ne smemo zameriti, kajti to je njegova služba.

Rabelj, ki obeša, si po eksekuciji umije roke, in ni ga človeka na svetu, ki bi ga tožil zastran umora. Človeka je pa vendarle umoril, ga ni napadel iz zasede, čeravno ni položil revolverja na prsi in izprožil, še predno mu je mogel odgovoriti.

Ako smo torej že tako daleč prišli, če se res zavedajo, da ne opravljajo prav posebno človekoljubne službe, bi bilo dobro, če bi lepo molčali, posebno kar se tiče človekoljubnosti in svobode.

Čakajmo, greh nam bo odpuščen, saj so današnji odpustki tako zelo poceni.

Največja ironija je pridigovati ideale in v isti sapi delati proti njim.

Zdaj govore, da je izvolil nafođ Hughesa.

Pravijo, da je postal načelnik in predsednik po volji naroda, ki je obenem tudi božja volja.

Ameriški kapitalist je povsem drugačnega mnenja kot je narod, ki je izvolil predsednika.

Zanj je glavna stvar, da je volitev končana. Njemu je nazadnje vseeno, če je izvoljen Hughes, ali če bi bil izvoljen Wilson. Kapitalisti so veseli, da je kriza prestana in da bo šlo zopet vse po stari navadi.

Zdaj je na odru oseba, kateri večina ploska. Oseba govori kot ji je naročeno.

Naenkrat bo pa prišlo odnekod nekaj in bo mahoma izpremenilo scenerijo.

Ni žalostnejega pogleda kot pogled na junaka na odru, ki ne ve, kaj bi z besedami in kam z rokami.

In ni več daleč čas, ko bomo pričali takemu prizoru. Osebi ne smemo zameriti, pač pa tistim, ki so za kulisami, tistim, ki so jo sramilji neposredno na oder.

Ko smo že v enem prejšnjih člankov rekli, poydarjamo še enkrat, da bo zmagal — Wall Street.

Čim večja bo njegova zmaga, tem slabše bo za nas. Čim večja bo sedanja prosperiteta, tem hujše bodo njene posledice.

—k.

Hughes in Wilson.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Mr. Wilson se zvečer ni prikazal nikamor, niti ni nikdo prišel k njemu. Bil je v palači z ženo in hčerami ter sprejel vsa poročila po telefonu od privatnega tajnika Tumulty-ja, ki se je nahajal v Asbury Parku.

Njegovo obnašanje je bilo včeraj tako kot bi bil popolnoma prepričan, da bo zmagal.

McCORMICK ŠE VEDNO UPA.

V demokratičnem glavnem stanu se je sinoči ozračje parkrat spremenilo. Ob petih so bili vsi strankini menedžerji prepričani, da bo Wilson izvoljen. Njihov optimizem je nastal vsled prvih poročil iz Kansasa in Massachusettsa, ki so bila vsekakor zelo ugodna.

Ob osmih je bilo nekoliko drugače, kajti takrat so pričela prihajati poročila, ki so govorila o republikanski večini. Pozneje je pričelo kazati zopet v prilog Wilsona, toda ni bilo dolgo, kot se je zoper zaobrnilo.

Ob polnoči Mr. McCormick, predsednik demokratičnega narodnega odbora, ni hotel pripoznati, da je zmaga republikanskega kandidata Hughesa. Rekel je, da je ravnokar govoril po telefonu z menedžerji v poletni Beli Hiši, Shadow Lawn, kjer se mudi predsednik in da se mu je reklo, da imajo tam še veliko upanja na Wilsonovo zmago.

WILCOX PA PRAVI, DA NI DVOMA.

— Zmaga bo večja kot smo mislili, — je rekel Willcox, predsednik republikanskega narodnega odbora, ko je sprejemal v glavnem stanu poročila o republikanskim uspehim, ko je izgledalo, da bo Hughes najbrže zmagal.

— Kot zdaj izgleda, bomo čisto pometli, — je nadaljeval Mr. Willcox. — To se pravi, da bo Mr. Hughes izvoljen predsednikom in da bo kongres popolnoma republikanski. Ameriškemu ljudstvu je treba čestitati.

KAKO SO NAPRAVILI SOCIALISTI.

Izgleda, da so socialisti letos veliko boljše napravili kot zadnjič. Od drugod še ni poročil o socialističnem glasovanju. Znano nam je le, da je dobil socialistični kandidat Benson 31,261 glasov.

Benson, ki se je sinoči vrnil s potovanja, je rekel, da je prepričan, da bo dežela presenečena, ko bo videla, koliko glasov je dobil.

Socialisti so v New Yorku izvolili najbrže dva kongresnika, mogoče je pa, da bodo tudi od drugod katerega poslali v kongres.

NEW YORK JE DAL WILSONU SAMO 40,000 VEČINE.

New York, najbolj demokratično mesto med večjimi je včeraj dalo predsedniku Wilsonu, demokratičnemu kandidatu, samo 40,000 glasov večine.

STAVE.

Kot že rečeno, so bila prva poročila zelo ugodna za predsednika Wilsona. Med šesto in sedmo uro je bilo narajenih še toliko stav, da bo ta teden marsikdo suh, kajti tisto uro jih je bilo veliko, ki so bili prepričani, da bo demokratični kandidat zmagal.

Stavili so velike svote in kot izgleda, je zmagal Hughes in stave so izgubljene.

SUPRAGETKE.

Newyorške sufragetke so bile sinoči zelo nevtralne. Napravile so velik ples v Grand Central Palace. Sufragetke so prepričane, da bo za njihovo zmago ugodno, če zmaga ta ali oni.

WHITMAN JE ZOPET IZVOLJEN.

V New Yorku so se včeraj vršile tudi volitve za gubernerja. Demokratični kandidat je bil Sam Seabury, kateri je pa bil poražen od republikanca, gubernerja Charlesa Whitmana, enega največjih militaristov v Združenih državah, največjega nasprotnika delavskega gibanja, ki je vpeljal v državi New York postavbe, katere mu dajajo moč, da lahko vsako stavko stre.

Dopis.

Detroit, Mich. — Čas beži in že zopet nam tuka zima na duri, — da, zima, in kakor nekateri stari ljudje pripovedujejo, bo zelo občutljiva. Blagor tistim, kateri so z vsemi zimskimi potrebščinami dobro preskrbljeni in ki imajo lebo in gorka stanovanja. Da, ubogi trpjav, kako si pa ti preskrbljen? Ali imaš gorko obleko? Ali imaš, kar zahteva huda zima? Ne, ne verujem, kajti čene živil, prebave in drugih vsakdanjih potrebščin so tako visoko poskočile, da človeka mraz pretrese, ko o tem promišljuje. Pa kaj hočeš; potrpi, saj potrpljenje je božja mast in plačaj neumljenim oduhonom podvojevo in še višje ceno. Poglejmo stanovanje; pred nekaj leti se je lahko dobilo lepo stanovanje za primeren plač, a danes, ako ne plačaš še enkrat višjo stanarino in še več in ako imaš par otrok, ti pa sploh na ponudbo ni. Da, žalostno, toda resnično! Tu

kaj v okolici mesta Detroita stoji še danes, akoravno so že precej mrzle noči, približno 300 kemp, ki so iz platna, v katerih stanujejo družine z malimi otroci, ker ni za dobiti potrebnih stanovanj. Toraj tako se skrbi za ubogega delavca, a vse je O. K. — Kako je z delom v našem mestu, je že častitajm čitateljem G. N. dobro znano po drugih dopisih, namreč, da se dela dobro in s polno paro. — Tudi naša društvena polju prav dobro napredujejo. Omeniti moram, da je postaja št. 76 društva sv. Barbare priredila veselico, katere je z dobrim obiskom sosednih društev prav dobro izpadla, za kar se jim v imenu naše postaje iskreno zahvaljujem. Lep je bil nastop gospodične Mimi Tischlerjeve z njeno deklamacijo "Tožba ujetega ptica". Čestitamo! Da, tudi prvi nastop "Mladih pevcev" pod vodstvom g. Viljema Tischlerja, ki so tako lepo zapeli pesem "Prišla bo spomlad", je očaral cenjeno občinstvo. Le tako naprej, kajti to bo v čast vam in

slovenskemu narodu. — Vaše geslo naj bode: "Pogum, veselje in vstrajnost!" pa bo šlo. Ti pa mladi dirigent, lep je bil tvoj nastop in delovanje, in želim, da kmalo zopet nastopiš s tvojim mladim pevskim društvom "Cvet". Tudi pevsko društvo "Ljubljanski Vrh" je nas počastilo s svojim nastopom, kar pa hočem nekoliko več spregovoriti o njem. Društvo "Ljubljanski Vrh" še obstoji tako kakor je popreje in člani marljivo plačujejo mesečne doneske. Pri zadnji redni mesečni seji je bilo sklenjeno sledeče: Izvoljen je bil odbor treh članov, da popravijo in izboljšajo stara pravila, katera bodo predložena in prebrana na prvi seji 12. novembra ob 2. uri popoldan v navadnih prostorih. Vsi stari udi, kateri mislijo biti znanprej člani, so toraj obveščeni, da se zanesljivo udeležijo te važne seje, da odobrijo ali ovržejo nova pravila. Potem se jih bo dalo v tisk, ako bodo odobrena. Nadalje je tudi omeniti, da se bodo bolj strogo postopalo s člani, kateri ne plačujejo redne mesečne prispevke, in sicer se bodo postopalo po pravilih, ker je bila ta stvar dosedaj zelo zamenjana. Še več važnih točk se bodo reševalo pri seji. Toraj, rojaki, komur je kaj za napredek slovenskega petja, naj se zanesljivo udeležijo te važne seje. Toliko v naznanilo. — Josip Božič.

Glasovi od vjetnikov.

Ostuni, Italija, 1. okt. 1916.
Cenjeno uredništvo:—
Obrščam se na Vas s prošnjo, da bi mi dali v list, da bi rad izvedel za svojega svaka Simona Baraca, ki se je pred časom nahajal nekje v Californiji. Jaz sem mu že večkrat pisal, toda še zdaj nisem dobil nobenega odgovora. Jaz sem doma iz sela Medjugorje, kotar Ljubuski, Hercegovina. Prosim, da mi napravite to uslugo, za kar se zahvaljujem.
Pero Buntič,
prigionero di guerra.
Italia. Ostuni di Lecce.

Brjuč, Rusija, 20. avg. 1916.
Cenjeno uredništvo:—
Prosim, da mi daste v časopis, da iščem Franca Sluga, ki je pred dvema letoma bival v gozdu Keating Summit. Prosim, da se mi javi, ali pa, da mi kdo drug naznani njegov naslov. Pozdrav vsem rojakom v Ameriki.
Anton Kaluža,
vojnemondlenj avstrijskoj armii, gorod Brjuč, Voronežskaja gubernija, Russia.

NAZANANILO.

Na nbrojna pisma glede domačega sadnega žganja izjavljam, da se kuha sedaj in da se prične razpošiljati 10. decembra. Vse rojake, kateri ste poslali naročila, prosim, da počakate, če ne, se vam pa pošlje denar nazaj. Žganje se ne more prej kuhati, dokler je sadje ugodno. Spirita in esence ni ne poznamo, toraj potrpljenje. Obzhalujem naznaniti, da to leto ne bo slivovke niti breskoveca, ker tega sadja ni bilo veliko. Rojaki, kateri ste te vrste naročili, se premislite, ali se vam pa denar vrne.
Žganje se kuha sledeče vrste: Jabolčnik, tropinjevec in persimmon (zadnja vrsta prvič v večjem obsegu; persimmon je sadje podobno češpljam). Rabi se izključno japonski persimmon; žganje persimmona je finejše kot vse druge vrste sadnega žganja.
Rojak, ne zamenjaj toh žganj z onimi, katere se prodajajo pod enakimi imeni. Po poročilu državne davkarje je to edin prostor v Mississippi Valley, kjer se žganje kuha kot pri kmetih v starem kraju. Cena galone vseh vrst je \$3.50.

Kdor želi v resnici pravo sadno žganje, ki se rabi v veliko slučajih za zdravila, naj blagovnosti pošlata takoj naročilo, kajti ena tretina je že sedaj prodana. Vsakdo, ki pove, da blago ni tako kakor oglašeno, dobi denar nazaj in žganje zastoj.
Izjavljam tudi, da prevzajem kot vedno vsa naročila za najboljša vina Amerike Gasconade Co., Missouri. Cena: Claret, Concord, oba rdeča 55¢, Elvira rmenno 65¢, lves črno 70¢. Sodi 50 galon prosti, manji \$1 posebej.

Vsa naročila se prevzamejo iz prijaznosti z edinim namenom oglaš, da rojaki vedo, kje se dobi pravo naravno blago.
F. GRAM,
(8-11-9-12) Naylor, Mo.

Izvolilni glasovi.

Hughes.

California	13
Connecticut	7
Idaho	4
Illinois	29
Indiana	15
Iowa	13
Maine	6
Massachusetts	18
Michigan	15
New Hampshire	4
New Jersey	14
New York	45
Oregon	5
Pennsylvania	38
Rhode Island	5
South Dakota	5
Vermont	4
Wisconsin	13

Skupaj.. 253

Wilson.

Alabama	12
Arizona	3
Arkansas	9
Colorado	6
Florida	6
Georgia	14
Kentucky	13
Louisiana	10
Maryland	8
Mississippi	10
Missouri	18
Montana	4
Nebraska	4
North Carolina	12
Oklahoma	10
South Carolina	9
Tennessee	12
Texas	20
Utah	4
Virginia	12

Skupaj.. 200

Dvomljiivi.

Delaware	3
Kansas	10
Minnesota	12
Nevada	3
New Mexico	3
North Dakota	5
Ohio	24
Washington	7
West Virginia	8
Wyoming	3

Skupaj.. 78

Vseh glasov v izvolilnem kolegiju je 531, od katerih jih je 266 treba, da je izvoljen.

Amer. časopisje o 'svobodni' krajevini Poljski.

"Newyorški "World" je prinesel članek "Kraljevina upanja", katerega zadnji odstavek se glasi: "Nemčija ničesar ne stori brez vzroka. Ona bo z veseljem sprejela poljske protovoljce. — Toda Poljska ostane in bo še ostala kljub vsem lepim besedam od obeh strani — "kraljevina upanja."

"Sun" pravi v včerajšnji zjutrajni številki:

"Načrt je napraviti: "narodno državo z monarhom in ustavno vlado." To se pravi, da bo v slučaju nemškega uspeha Poljska država, na kateri se bosta bili dve drugi močnejši državi. — Ako ne bo starodavna Poljska nič drugega dosegla kot to, potem ni dvoma, da ne bo izdelana dežela dobila miru in narodove sanje se ne bodo uresničile."

Kaj je vojna?

Rojakom v Ameriki je znana vojna le iz časniških poročil, iz raznih opisov in pripovedovanj, v resnici je pa ne poznajo in niti ne slutijo, kakšne so njene grozote.

Največja zločinstva

kar jih pomni človeštvo, se izvršujejo zdaj v Evropi. Ljudje stradajo, trpe in umirajo ter zastoj čakajo rešitve.

"Boj proti boju"

to bi morala biti deviza vsakega človeka dvajsetega stoletja. Žal, da imajo še vedno največjo besedo vladarji in diplomati, ki po svoji volji delajo in ukrepejo, kar je

slabo za narod.

Med ameriškimi Slovenci bi ne smelo biti niti enega, ki bi ne bral knjige slavne pisateljice Berte Suttnerjeve

"Doli z orožjem!"

Knjig imamo le še malo v zalogi in zato naj jo vsak, ki jo hoče imeti, čimprej naroči. — Stane 50 centov.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vi veste, in mi tudi vemo.

Da imenitni možje sveta so verovali in uživali dobre in čiste likerje. Predsednika Washington in Jefferson sta imela znanjokube Abraham Lincoln, mučenik, predno je postal predsednikom, je imel gostilno. Znameniti zdravniki priporočajo uživanje dobre likerje.

Vi veste, da zamorete dobiti dobre in čiste likerje in vina pri staroznani trdkri MORRIS FORST COMPANY. Oni jih prodajajo po najnižjih cenah, zato jih ne kupujte nikjer drugje.

Nekatere pijače imajo sledeče cene:

	galona:	
Bela ali pa rdeča 4-letna viska	\$2.00	\$2.50
Bela ali pa rdeča 6-letna viska	\$3.00	\$3.50
Bela ali pa rdeča 10-letna ržena viska	\$4.00	\$4.50
Brinjevec, gin	\$2.00	\$2.50
Slivovka	\$2.50	\$3.00
Tropinjevec	\$2.50	\$3.00
Čisti fini spirit	\$3.00	\$4.00
Najfinejši rum	\$2.00	\$2.50
Kimel — Kummec	\$2.00	\$2.50
Port vino — Port Wine	\$1.50	\$2.00
Kalifornijsko muškatal vino	\$1.50	\$2.00
Fino rdeče in belo vino	\$1.00	\$1.50 do \$2.50

Pri naročilu od \$5.00 in več plačamo mi ekspres, in sicer: na vzhod do New Yorka ali pa na zapad do Chicago. Vse pošiljave odpošljemo še isti dan, ko dobimo naročilo. Za popolno zadovoljstvo vam jamčimo, ali pa vrnemo denar. Pišite nam za popolni cenik. Pišite v svojem maternem jeziku.

MORRIS FORST COMPANY

JOS. HOROWITZ, predsednik
200 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

8. - Jugoslovanstvo.

Dr. BOGUMIL VOŠNJAK.

Pokret, ki stremi za tem, da bi bili Slovenci, Hrvati in Srbi en narod, kakoršen so Italijani, Francozi in drugi, nima na sebi nič netajnega, nego je povsem naroden pojav. Primerjati ta novi narod, ki vstopa kot poslednji v evropsko zgodovino, z Italijani in Francozi, ni povsem umestno.

Danes še ni pri nas take narodne centralizacije, nego vsaka izmed treh glavnih vej jugoslovanstva drvesa je rastle svobodno. Nikomur ne pade v glavo, da bi morala izginiti slovensčina prekonoc in slovenska kultura bo imela v jugoslovanstvu svoje posebno mesto. Seve bo pa spajal hrvatsko-srbski književni jezik vse Jugoslovanstvo v eno, nerazdružno jednoto.

V slovenskih deželah bo slovenski in hrvatsko-srbski jezik užíval isto veljavo. Nikdo ne bo jemal slovensčini pomena in važnosti, pa poleg nje bo srbo-hrvaščina uradni jezik.

Prijatelji Jugoslovanov in javno mnenje se ne morejo v državah zapada otresti nekega predsodka. Zdi se jim, da je jugoslovanstvo novotarija, ki je nastala večeraj. Nič ni bolj napačnega.

Ako je rekel markiz Cren meseca junija 1915. v Londonu deputaciji Jugoslovanstva, da ne pozna v zgodovini slučaja, da bi se zjedinenje enega naroda izvršilo nenkrat, in ne v presledkih, moramo priznati, da je v teh besedah nekaj resnice. Pa napačno je, ako bi se hotelo s to primero dokazati, da Jugoslovanstvo radi tega nima upanja biti zedinjeni po veliki vojni, ker počejo biti zedinjeni na mah, in ne polagoma tekem desetletij kakor Italijani in Nemci.

V istini pa sega zgodovinski proces stvaranja jugoslovanstva najraje daleč v preteklost. Mogočna težnja, biti eno telo, je prevečevala Slovence, Hrvate in Srbe ne samo v dneh svetovne vojne, ampak pogostokrat v preteklosti. Ne upoštevajmo dogodkov daljne preteklosti niti prezačasnih pokretov, kakoršni so kmečki panti, govorimo samo o ilirskem gibanju.

Že v Napoleonovi Iliriji so bili Slovenci, Hrvati in Srbi državno in politično združeni. Država torej, ki obsega Slovence, Hrvate in Srbe, ni nič novega, bila je že pod Napoleonom od l. 1809-1813. Ali se nam je treba spominjati čiste idealizma ilirske dobe? Ali niso hoteli Ilirci v tridesetih letih devetnajstega veka isto, kar hočemo mi v času svetovne vojne?

Ilirska ideja je hotela izpremeniti fevdalne hrvatske države v svobodno veliko domovino Ilircev, to je Jugoslovanov. V imenu narodne ideje, v imenu narodnega načela so Ilirci prepovedili Hrvatstvo. Ona je bila pravo težišče Jugoslovanstva leta osemindesetdesetega. To težišče se je sedaj iz razloga zunanje politike pomaknilo na jugoztok, pa ideal je ostal isti, namen isti. Jugoslovanstva ideja je zavladala dandanes med dvajsetimi milijoni ljudi, pa v jedru je ostala to, kar je bila v ilirski dobi.

Ona ima za seboj svoj stoletni razvoj in prišel je dan izpolnjenja. Vsehrvatsvo in vsehrvatsvo, to so bile forme jugoslovanstva pred desetletij. Starčević je imenoval vse Jugoslovanstvo Hrvatstvo, istotako kakor je pred njim Vuk Karadžić krstil vse Srbe. In začela se je tista vojna za ime, ki je bila tako sramotna, malenkostna, ubijajoča. Vsak je čutil da smo eno, da smo en narod, pa neka vrsta pretiranosti, nek bedast formalizem je stvoril ono borbo med Hrvati in Srbi, ki je dolgo časa paralizirala vsak napredek jugoslovanstva pokreta. Naši zgodnji mladeniški spomini segajo že nazaj v to nesrečno dobo.

Spominjam se še, kak vtis je name napravila prva številka praške "Nove Dobe", kjer so prvič zopet sodelovali Slovenci, Hrvati in Srbi. Jugoslovanstvo in popolna enakopravnost vseh treh vej, - slovenske, hrvatske in srbske, to je bilo geslo "Nove Dobe". Ona je pričala, da je nova generacija na potu. In res isti mladi možje, ki so bili skupljeni okoli "Nove Dobe", so povsem preuredili tok hrvatske politike. V Hrvatski je zmagala srbo-hrvatska koalicija in sedaj je bila pot prosta novi smeri. Pa misel slovensko-hrvatsko-srbskega edinstva ni segala še preko državnih mej.

Pa pri Slovencih ves ta prvi pokret ni zapustil preveč vidnih sledov. Slovenska publicistika je bila v prvem desetletju novega veka prav sironašna. Edino klerikalci so se nekaj gibali, socialisti so imeli svoje "Zapiske", naprednjaki so se pa zadovoljevali z "Zvonovim" leposlovjem. Istina je, da je Fran Plešić prav energično začel povdarjati potrebe širših jugoslovanških vidikov.

Mladina, ki je v onih letih doživljala vseučilniška leta, je bila skrajno nezadovoljna z vladajočimi strujami slovenskega javnega mnenja. Ni je mikal niti klerikalni niti socialistični tabor. Mrtvilo in buržoazno malomeščanstvo napredne stranke jo je tudi odbijalo.

Ze smo videli, da taka slovenska politika ne more ubraniti slovenstva od leta in leta naraščajoče vsenemske poplave. Na jugu smo videli toliko milijonov že zdramljenih jugoslovanških duš. Globoko se je v nas vkoreninilo prepričanje, da najde Slovenstvo svojo rešitev jedino v Jugoslovanstvu. Še predno so zmage prve balkanske vojne naznanjevale nov velik preobrat na Balkanu, je imela slovenska mladina okoli "Vede" že izbrano svojo jugoslovanstvo smer.

Naravno je, da je naleto to gibanje na odpor. Pa ta odpor je imel svoj glavni koren v predsodkih in neumevanju. V kratkem času si je ono priborilo važno mesto v slovenski javnosti. Epizoda "Napredne Misli" je nadvse značilna. Časnikarska borba se je izvojevala v dnevnem časopisju in puščala v "Vedi" bolj lakonične sledove. Polemika je bila nad vse živahna, temperamentna, pa ona je dokazala, da je slovenska inteligenca z redkimi izjemami že v taboru "Vede". V luči dogodkov svetovne vojne se nam zdi "Napredna Misel" pravi abortus zdrave pameti. Kje je Berchtoldova Albanija, za katero se je boril črno-žolti praški vitez, jahajoč svoj Rozinanto - "Napredna Misel" po imenu? Kak grozen anahronizem se nam zdi danes vse to omejeno, strašljivo, denunciatno, hofratsko "samoslovenstvo".

Precej mesecev pred Sarajevom je "Misel" lepo v gospodu zapala, dočim je drug dober prijatelj "Vede" - "Naši Zapiski" poštno denunciral še sredi velike vojne jugoslovanstvo gibanje v svoji labudovi pesmi.

Balkanske zmage so kakor živa iskra zažgale mlada srea. "Veda" je kmalu našla bolj prožnega, živahnega, revolucionarnega druga "Preporod". V njem je bila izražena jugoslovanstva ideologija v svojem mladinaškem revolucionarnem poletu. "Preporod" je držal slovenski politiki zrealo v obraz, ki je kazalo toliko gib, grobe, neiskrenosti. Slovenska napredna stranka in njeno glavno glasilo je ubralo napram tej plemeniti mladini najslabše taktike zmerjanja in smejanja.

Istina je, da so bili ti najmlajši res nekoliko preagresivni, pa "Veda" je postopala povsem drugače. Tudi proti njej se je "Preporod" nekoliko usajal, pa "Vedini" uredniki niso tega bogzna tako zauzrili. Vedeli so, da je to gibanje med mladino velike važnosti za slovensko družbo. "Vedina" zmerna in mirna taktika je žela svoje sadove. Med najmlajšo jugoslovanstvo generacijo in med radikalnimi starešini ni prišlo do nikakega konflikta, ampak je zavladal najsrčnejši in najiskrenjši sporazum.

Kak je bil položaj tik pred atentatom v Sarajevu, v mesecu juliju, l. 1914?

Na Slovenkem je vladalo v političnem oziru pravo razsulo. Najvažnejša klerikalna stranka je kazala razpoke in vseh koncih in krajih. Socialisti so vedno bolj izgubljali tla izpod nog. Naprednjaki so bili nesposobni biti kvas kakih bodočih velikih narodnih stranki. Na Tržaškem je bila sicer narodna disciplina sijajna, pa v vladni politiki se je kazala smer, pospeševati nemištevno na vseh koncih in krajih. Bil je že sklopljen dogovor med Francem Ferdinandom in cesarjem Viljemom, da mora spadati Trst v nemške interesne sfere, da mora biti - nemški. - Na Goriškem je mlada samostojna stranka, ima

joča večino dežele, болоvala na opasni otroški bolezi. Zmaga stranke pri zadnjih deželnozbornih volitvah je bil dober znak slovenskega političnega ozdravljenja. Pa ena privilegirana kasta, veleposestniki, so prinesli v stranko nekaj tujega, nedemokratskega. Ti konzervativni elementi so odbijali mlajše sile in povrh je bila stranka brez pravega vodstva.

Stranka, ki je hotela svojo narodno politiko oktrojirati kot osnovno vsemu slovenstvu, je morala priznati, da je sama slaba v svoji deželi. Pa uresničilo se je prerokovanje enega izmed mlajših goriških politikov, ki je rekel veleposestnikom: "Nikdar ne boste več izvrševali svojevga privilegija. Naj postane goriška italijanska ali jugoslovanška, kasta veleposestnikov ne bo volila več."

To bi bila prava slika stanje slovenske politike tik pred svetovno vojno.

Kako pa je bilo z jugoslovanstvo mislijo v onih usodepolnih dneh? Politične razmere so bile postale neznosne v zadnjih letih. Vedno večje je bilo število Slovencev, ki ni več verovalo v politično bodočnost naroda. Strašna sila vsenemštva je ubijala slovensko narodno energijo. Jugoslovanstvo s svojim programom združenja vseh Jugoslovanov je značilo rešitev, edino rešitev Slovencev.

Ni čuda, da se je slovenska mladina tako mrzlično vrgla v naročaj novi jugoslovanški misli.

Jugoslovanstvo - to je bil novi evangelij mladine. Pa vrela ni samo med mladino, mlajša inteligenca je bila istih misli, istih stremiljenj. Pri tej ni bilo menda onega mladeniškega ognja, ali v jedru so hoteli vsi isto. Nobena stranka se ni mogla otresti upliva v javnem mnenju vladajoče ideje. Klerikalci so proklamirali, da so Slovenci in Hrvati en narod, socialisti so hoteli biti jugoslovanški, naprednjaki končno tudi niso hoteli zaostati za drugimi.

Vse ozračje je bilo takorekoč nasičeno z neko novo mislijo. Pa kljub temu moremo priznati, da so nas prehiteli dogodki. Vsak je instiktivno čutil, da je treba kreniti po povsem novih potih, ako hočemo rešiti narodno življenje svojemu narodu, pa med Slovence in Hrvate in Srbe še ni bilo onih vezi, ni bilo onega potrebne medsebojnega poznavanja, kakoršno je najboljši predpogoj za zmago take narodne velike borbe.

Ni se treba čuditi, da smo bili drug drugemu tuji. Avstrijski sistem je bil vendar nas deliti, nas slabiti. To je bila naloga raznih uprav, prometnih sredstev, železnice. Hrvat je imel s Slovencev tako malo skupnega, Hrvat skoraj še manj z Dalmatincem, Bošnjak prav malo z vsemi tremi, in končno je bil še med Hrvatski in Srbijo visok kitajski zid, katerega so varovali mađarski panduri kakor zenico v očesu. V teh razmerah se je čuditi, da se nismo še bolj odtujili.

Naši sovražniki so storiili to, kar nas deli. Ako nastanejo kaka nesporazumljenja, ne smemo nikdar pozabiti, da so bile tuje vlade tisti zločinci, ki so ustvarjali naše različne mentalitete, samo da bi mogli lažje vladati nad nami.

Ni dvoma, da bi bilo naše delo v teh dneh mnogo lažje ako bi bili imeli nekaj let časa za našo jugoslovanstvo propagando. Pa to so ravno hoteli preprečiti naši sovražniki in radi tega je prišla svetovna vojna par let prej, nego so jo pričakovali veliki zapadni narodi in sama Rusija. Nemčija je postopala povsem pametno, da je pri prvi priložnosti hotela ubiti jugoslovanstvo gibanje.

Avstrija je bila samo orodje v nemških rokah, orodje ali mrlič. Ko je knez Lihnovsky, nemški veleposlanik, zapuščal London, je rekel nekemu svojemu prijatelju, da Nemčija začneja veliko vojno z - mrličem na strani. Nemčija je vedela, kaj hoče in vedela je, da je samozavestno, krepko Jugoslovanstvo velika ovira njenem prodiranju.

V čem se razlikuje naše današnje Jugoslovanstvo od podobnih gibanj v preteklosti?

Starčevićev velikohrvatski ideal, velikosrbske težnje v devetnajstem veku se razlikujejo povsem od jugoslovanstva gibanja. Še največ podobnosti ima ono z Ilirizmom. Nočemo uničiti ne slovenstva, ne hrvatstva, ne srbstva, nego iz vseh treh edinic je stvorjeno jugoslovanstvo. Pod eno vseobsegajočo veličastno kupulo so trije oltarji, slovenski, hrvatski in srbski. Kupola je pa jugoslovanstvo, ono, kar nas vse spaja in nam daje značaj enega naroda.

Naše slovensko rodoljubje se je razraslo v jugoslovanstvo narodno čuvstvo.

Velikosrbsvo je mrzilo Hrvate in Slovence, Velikohrvatsvo je hotelo pogoltniti Slovence in Srbe, to in ono je bilo zasnovano na misli neednakosti, neravnopravnosti, na načelu, da je treba ljudi siliti k nečemu in nenaravnemu, in ne na onem, da je vsak sam svoje sreče kovač in ako pristopi v novo skupino, stori to povsem prostovoljno.

Povsem drug je naš jugoslovanški ideal.

Slovenstvo, hrvatstvo in srbstvo so tri imena, vsa imena so enaka, nova, nobeno ni niti manj niti več vredno od drugega. To ni nauk osvajanja, mržnje, vladateljnosti, nego nauk ljubezni, sloge, socialne solidarnosti in medsebojne strpljivosti.

Jugoslovanstvu ni treba nikogar osvajat, saj so vsi njegovi sinovi in nam mora biti vsem skupno isto ognjišče.

Pravi Jugoslovan, kateremu je na srcu dobrobit vsega plemena, ne bo nikdar ozkosrčen, nikdar malenkosten. Ako je Slovenec, ne bo se jezil na onega, ki bi ga imenoval Hrvata ali Srba. Pa ravno tako mora misliti tudi Hrvat in Srb.

Po tej strašni vojni upamo, da bo človeški rod izšel iz tega groznega trpljenja prenovljen, zlahčnejši. V onem novem svetu, ki bo zgrajen na razvalinah starega, naj ne bo več mesta za pikolovec in pedantne sifneže. Mesto borbe za ime, naj bo borba za stvar, za činjence, za realnost. Jugoslovanstvo je že danes taka realnost, ki ima v sebi vse predpogoje jedne nove velike nacije, mlade in zavestne svojih zadač.

Odporna sila Srbije je zlomljena. Herojska srbska vojska je zbrana izven Srbije. Srbska vlada je našla svoje zatočišče v tujini. V listoriji težko najdemo slučaj tako stranskega trpljenja takega naroda, ki bi se mogel primerjati z ufočo srbske države. Pa nikdar ni bilo srbsko ime obdano s tako avrelo junštva in požrtvovalnosti kot v naših dneh. Pred celim svetom je Srbija sijajen vzgled zavestne zvestobe. Nikdar ni bilo srbsko ime bolj čašeno, nikdar niso bili oči vsega sveta bolj uprte v kak mal narod kot v naših dneh.

Srbija je postala mogočen simbol našega preporeda.

Velika katastrofa, ki je zadela srbsko državo, ne pomeni konec Jugoslovanstva. Zares ni imelo jugoslovanstvo v Evropi silnejšega predstavitelja kot je bila srbska država, srbska vojska. Pa tudi po katastrofi živi srbska država, srbska vojska in dvajset milijonov Jugoslovanov. Ako bi tudi prve dve propali, narod toliko milijonov duš ne more nikdar propasti. Narod ostane kakor skala sredi mrja, valovi pljuskajo okoli nje, pa ona je nepremakljiva, silno zasidrana v dnu morja.

V tužnih dneh, kakoršnih morebiti še ni videl naš rod, nam ostane jugoslovanstvo kakor veliki mogočni smoter naše ekzistence. Usoda generacij bo odvisna od tega, kako bo mir, ki bo sledil vojni, uredil politično življenje Jugoslovanov.

Narod, ki je kazal toliko silne energije, toliko brezprimerne vitalnosti, toliko odporne sile, ne bo nikdar propadel.

Čim večje je trpljenje naših dni, tem gotovšeje je narodno naše zveličanje.

Misel našega narodnega edinstva izrvati iz duše Jugoslovanov, tega ne zamorejo niti vsi peklenščeki. Da smo eno, da imamo isto bodočnost, to se je vkoreninilo s tako elementarno silo v Slovenceh, Hrvatih in Srbih, da je blazno početje vsak poskus nas razdvojiti.

Dan zveličanja mora priti, samo verovati je treba vanj.

Naivno. Gospa! Bilo pa ni nič drugega nego samo en novič.

Buffalo republikanski. Buffalo, na katerega so demokrati polagali veliko upanja, je oddal 40,652 glasov Hughesu in 36,915 pa Wilsonu.

Prince Albert zmaguje vsled svoje kakovosti

Nikdar se ni ponujal daril ali kuponov s tobakom Prince Albert bodisi za pipo ali cigarete. Mi damo prednost kakovosti! Niti narodna ali državna omejitev rabiti premij ali kuponov ne more ovirati prodaje Prince Albert. Vi zamorete kaditi Prince Albert kakor dolgo in kolikor hočete. To pa zato, ker je narejen na patentiran način, KI ODSTRANI PEČENJE IN ŠČEGETANJE.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

je take vrste tobak, ki ugaja ljudem vsakovrstnega okusa po celem svetu. Je danes splošno priljubljen. Prince Albert je hladen in tako do brega okusa, da vas bo povsem zadovoljil. Se ga dolgo časa kaditi, kar pomeni, da zelo dobro trpi, bodisi, da ga nabašete v svojo staro pipo ali pa zvijete v cigareto.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Policija je aretirala štrajkarje, toda ne korporacije.

Policija v New Yorku je v petek dopoldne aretirala šest stavkajočih železničarjev, češ, da so dinamitarji, ki so povzročili 23. septembra, t. l., da je nastala na podcestni železnici na 110. cesti eksplozija, katere posledica je bila, da je bilo trideset oseb lahko ranjenih in da je bila postaja precej razkopana. Obsojanja je vredno, da so se ti možje, kaj takega podstopili. Nad tem se mora vsak zgražati in gotovo je, da obsoja ta čin večina štrajkarjev. Policija dela zdaj velikansko propagando proti štrajkarjem. To je že v navadi, ako so aretirani revni delavci, ki so napravili nekaj krivega, kot recimo ravno teh šestero mož, ki so menda povzročili, da se je nekoliko pokvarila tista postaja in da je bilo par skebov in nekaj drugih oseb ranjenih.

Toda le to je malo čudno, da policija nikdar ne aretira kakega kapitalista, ki je gotovo še večji zločinec. Pravimo, da je to nekaj čudnega, toda, ako globlje pogledamo, vidimo, da je cela stvar čisto jasna, kajti današnja policija je vendar ud oziroma organ današnjega kapitalističnega sistema.

Policija pravi, da so štrajkarji izpovedali, da so res zakrivali eksplozijo. Mogoče je, da so izpovedali, mogoče je res, da so krivi, in treba je, da se jih kaznuje.

To je zločin, nad katerim - kot smo rekli - se je treba zgražati.

Policija je napravila potem kapitalističnega časopisa velikansko senzacijo.

Kapitalistični časnikarji so poskalski največje črke, kar jih imajo v svojih tiskarnah in na prvo strani napisali "Dinamitarji so vje-ti in so izpovedali."

Po našem mnenju pa to ni največja senzacija kar jih je bilo v selanju štrajku. Po naših mislih je bila veliko večja senzacija o zločinih in kršitvah postav, ki jin je izvrševal newyorški železniški trust.

Prvi zločin, ki ga je ta trust naredil je bil, da je ukradel vse železnice iz rok newyorških meščanov. Tako se je izrazil sam bivši župan Gaynor.

Ali ni bila to največja kršitev postav? To je zadelo vse newyorške meščane.

Drugi zločin je, da je ta trust plačeval delavcem take plače, da so žujni delavci komaj izhajali. Prej so še kako izhajali, dokler ni bilo take dražnje.

To je bil zločin napram vsem delavcem, ki so delali pri tej družbi.

Dalje je ta trust rekel, da se njegovi delavci ne smejo organizirati, kajti dobro je vedel, da bi si delavci v uniji časoma pomagali.

In potem je prišla stavka. Ni je menda korporacije, razven Rockefellerjeve, ki bi vodila bolj bru-

talno politiko napram štrajkarjem kot jo je newyorški železniški trust. In politika tega trusta je bila brutalna tudi napram meščanom, ki niso bili s stavko v nobeni zvezi. Vsled te politike je družba zapostavljala same skebe, ki niso nikdar poprej operirali na motorjih.

Dalje je bilo nad 200 oseb ranjenih, nekaj med temi je dobilo resne rane, vsled katerih so morali ležati ali pa še ležijo v bolnicah. Neki majhni deklici je skebska kara odtrgala obe nogi.

Kako nam imenujemo to početje, ako ne zločin?

Stavka se vrši zdaj že nekako osem tednov, ako se ne motimo, in v celem tem času ni vsled štrajkarske brutalnosti niti ena oseba izgubila življenja, in niti ena oseba ne bi bila ranjena, ako se ne bi zadnje prigodila tista nesrečna in netrezno zasnovana eksplozija.

In ti dinamitarji, ki so baje povzročili eksplozijo so navadni idealisti, in idealisti vendar ne zna trezno misliti, temveč dela kar mu na-

roča njegov nagon, ne njegova pamet. Ti dinamitarji, ki so vsi mladi možje, so sanjali o zmagi stavkajočih železničarjev, toda niso vedeli, kako jim jo bo mogoče doseči. Poslužili so se nepostavnega čina. Naredili so zločin in poskušali s tem škodovati pravim zločincem - kapitalistom, - železniškemu trustu.

Gotovo je, da so jako neumno delali, ničesar niso mogli bolj neumnega narediti kot kaj takega. S takimi stvarmi se ne more ničesar doseči. Edine posledice so, da pridejo oni nesrečneži potem v ječe.

Mi hočemo v tem članku povedati, da je vzrok, pravi vzrok vsemu temu današnji sistem, kapitalistični sistem, ki je največja sramota za današnje čase.

Ako je onih šest fantov krivih, je to krivda kapitalizma.

To je sistem današnjih časov - in nihče tega ne more oporekati!

REŠIMO SLOVENSKI NAROD LAKOTE!

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:	svizek	—
Abeceknik nemški	—25	
Ahnov nemškoangleški tolmáč, vezan	—70	
Zerkvena zgodovina Poljočelstvo	—50	
Polpolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	
Postrežba bolnikom	—20	
Sadjevja v pogovorih Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—50	
Slov.-angl. in angl.-slov. var	1.50	
Trtna už in trtoreja	—40	
Umna živinoreja	—50	
Umni kmetovalci	—50	
Veliki slovensko-angleški tolmáč	\$2.00	
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:		
Doli s orožjem!	—50	
Božični darovi	—15	
Hubad, pripovedke, l. in 2. svizek po	—20	
Ilustrovani vodnik po Gorjenjakem	—20	
Leban, 100 beril	—20	
Na različnih potih	—20	
O jetiki	—15	
Odvetniška tarifa	—30	
Pregovori, prilike, reki	—25	
Titanik	—30	
Trojka, povest	—50	
Vojna na Balkanu, 13. sviz. Zgodovina c. in k. pošpolka št. 17 s slikami	\$1.85	
Zgodovina slov. naroda 8. OPOMBA: Narodilom je priloževati, poštni nakaznici, ali poštni svizek 50	—50	
Ziviljenja trnjeva pot	—50	
Ziviljenje na avstr. dvorcu ali Smrt cesarjeva Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75	
RAZGLEDNICE:		
Newyorške a svetlicami, humoristične, božične, noveletne in velikonočne, komad po	—03	
ducat po	—23	
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami mali	—33	
ZEMLJEVIDI:		
Združenih držav mali veliki	—10	
Astrijsko-Italijanska vojna mapa	—10	
Balkanskih držav	—15	
Evrope	—15	
Evrope, vesan	—50	
Vojna stenska mapa	\$1.50	
Vojni atlas	—23	
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—23	
Avstro-Ogrske mali veliki vesan	—10	
Celi svet	—23	
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	\$1.50	

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

SLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Chetty Way of 8th St, Ely, Minn.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Peagi Ave. Kossia, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Kaznarik: LOUIS COSTELLO, Box 588, Salda, Sofo.

VERHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

JOHN EUNICH, 421 7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POBORNICI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Lock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

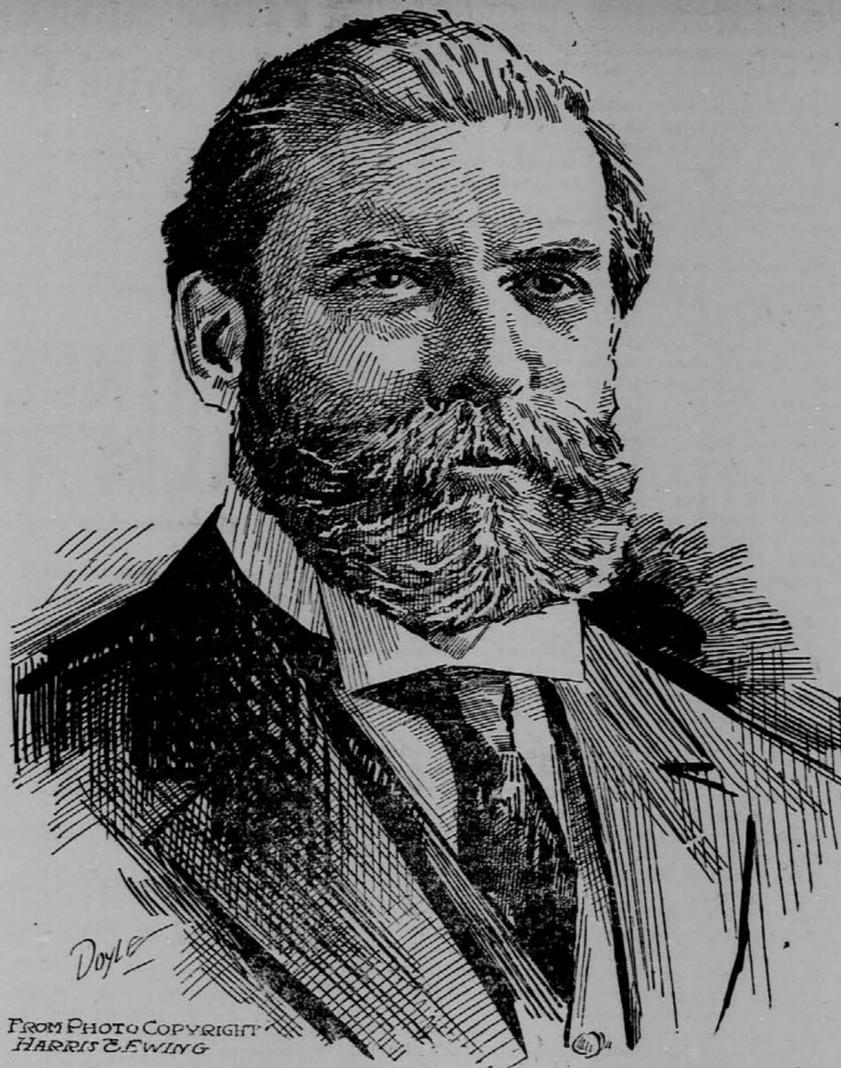
POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, 1097 E. Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih sadov, kakor tudi denarja, pošiljajte, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse p. tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ni ni biti odzivalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

FROM PHOTO COPYRIGHT HARRIS E. EWING

C. E. HUGHES, NOVOIZVOLJENI PREDSEDNIK.

Koliko je dozdej človeštvo žrtvovalo vojnemu bogu.

Dozdej so imele vse vojskujoče države okoli osemnajst in pol milijonov izgub, od katerih je bilo skoro ena četrtina ubitih, končanah za vedno, in to vse skupaj je doprinesla ta grozna vojna v šestindvajsetih mesecih. To se pravi, da so imele vse vojskujoče države približno vsak mesec 711,000 izgub — namreč: mrtvih, ranjenih, vjetih in pogrešanih, — ali več kot 165,000 v enem tednu.

Te številke je navedel v svojem članku Mr. Frank H. Simmonds, ki je svoje zanimivo delo objavil na podlagi mnogih informacij, ki jim je dobil iz vojskujočih se in nevtralnih držav.

Ako se bo vojna tako dolgo nadaljevala — pravi Mr. Simmonds, — da bo ena stran popolnoma izčrpana, potem bo brezdvomna zmaga zavezniške, kajti zavezniški imajo veliko več človeškega materiala na razpolago kot ga imajo centralni zavezniški.

Kot on navaja so imele dozdej Francija, Rusija in Anglija žrtvovati 10,000,000 mož, medtem sta morali pa Avstrija in Nemčija žrtvovati 8,000,000 mož; in nekako pol milijona so imele izgub pa druge manjše države, kot n. pr. Belgija, Srbija, Crnogora itd.

Zavezniške države so imele izgub kot sledi:

Francija	2,500,000
Rusija	5,750,000
Velika Britanija ..	1,400,000
Italija	350,000
Skupaj	10,000,000

Centralne države pa:

Nemčija	4,000,000
Avstrija	4,000,000
Skupaj	8,000,000

Dalje navaja Mr. Simmonds, da je med temi izgubami približno štirindvajset odstotkov mrtvih. To se pravi, da je do danes približno 4,500,000 mož ubitih. Mr. Simmonds pravi nato, ko je zapisal te številke:

"Z eno besedo: vojna, katera je izbruhnila v Srbiji, je pomorila že toliko mož, kolikor je imela ta majhna balkanska država pred vojno prebivalcev."

Ko razpravlja dalje o teh številkah, pravi Mr. Simmonds: "Takrat, ko so se štiri velike sile združile proti Nemčiji in Avstriji, so imele približno 300 milijonov prebivalcev, medtem ko sta imeli Avstrija in Nemčija komaj 120,000,000. Ni ga menda vprašanja, o katerem bi se bolj pogosto

razpravljalo kot ravno o delu prebivalstva, ki je zmogel nositi orožje. Mogoče je 10 odstotkov, mogoče je 12 odstotkov, toda najbrže bo povprečno pri vseh državah enako. Naj rečemo, da so imeli zavezniški pričetkom vojne okoli 30,000,000 za vojaščino sposobnih ljudi, medtem ko so imele centralne države le 12,000,000.

Ako so zavezniški izgubili 10 milijonov mož, t. j. ena tretjina, potem ostaneta še dve tretjini, kajti le ena tretjina je začasno oziroma za vedno nezmogla stopiti v bojno črto. Toda, ako so pa centralne države izgubile 8,000,000, sta dve tretjini izgubljeni, nekaj od teh le začasno, nekaj pa za vedno.

Ako se zanesemo na nemške oficijne številke, da je 50 odstotkov mrtvih oziroma tako ranjenih, da ne bodo nikdar več zmognili opravljati kako težje delo, potem so jih zavezniški izgubili pravzaprav 5,000,000, centralne države pa 4,000,000. Z drugimi besedami: zavezniški so izgubili eno šestino svojega človeškega materiala, sposobnega za vojno, medtem so pa centralne države izgubile eno tretjino.

In ta sorazmernost bo ostala vedno, dokler bodo centralne in zavezniške države zmogale pošiljati v boj od 10 do 12 odstotkov prebivalstva.

Ako so centralne države izgubile v prvih šestindvajsetih mesecih 4,000,000 mož od 12,000,000, — to so bile namreč izgube za vedno, — potem se vojna še lahko nadaljuje malo manj kot dve leti, nakar ne bo mogoče centralnim državam več postaviti na bojno polje 8,000,000 mož. Centralne države bodo lahko daljšasa nadaljevale vojno, ako ne bodo v bodoče njihove izgube tako velike, toda kot zdaj izgleda, imajo centralne države vedno več izgub, kajti napadajo in dobijajo na vseh straneh, in izgube so pri tem večje kot so bile prej."

Nihče ne more reči, da bo res prišlo do popolnega izčrpanja ene stranke, toda gotovo je, da, ako bo prišlo, bo prišlo na slabši strani, in to so centralne države. Ni popolnoma nemogoče, da bi bila zmaga nemška, — mogoče in najbolj vrjetno je, da bodo zavezniški dobili vojno, toda, ako bo šlo tako naprej, da se odločilo v tem kateri državi bo prej zmanjkalo človeškega materiala, potem bo gotovo to centralne države, ki bodo morale seveda tudi sprejeti poraz na svoje rame.

Da se zavezniški zavedajo, da bodo zmagali, — da bodo zmagali, toda ne še takoj, je razvidno iz izjave, katero je dal dne 25. oktobra t. l. general Sir Henry Rawlinson, desna roka generala Haiga na sommeskem bojišču: "Naša armada še ni prišla do vrhunce svoje moči, niti se ne more pričakovati, da bi se to zgodilo pred prihodnjo pomladjo ali mogoče pred prihodnjim poletjem.

Potem bo prišlo na vrsto lahko delo, potem se bo reklo, korakati po griču navzdol —"

H koncu tega članka naj še navedemo, da je na naše veliko presenečenje Mr. S. S. McClure, znani ameriški žurnalista, urednik promenske newyorške "Evening Mail" rekel, ko je pred par tedni prišel iz Francije in Anglije, da je videl, ko je bil precejšen del francoske armade demobiliziran in poslan domov.

To je sicer nekaj težko vrjetnega, vendar naj se je treba skoro popolnoma zanesti. Newyorški list "Times" je pa pred kratkem dobil iz Stockholma brzojavno poročilo od nekega splošnoznanege nevtralnega prebivalca v Berlinu, "da je popolnoma gotovo, da se nemške oblasti zavedajo, da je vojna za Nemčijo izgubljena."

In zopet: Čemu vse to?

Amerikanci se borijo za zavezniško stvar.

Nekateri ameriški listi pišejo, da so prepričani, da bo sel velik del ogromnih dobičkov, ki so jih ameriški kapitalisti naredili z izdelovanjem municije, nazaj v Evropo v pomoč krvavecim narodom.

Iz Los Angelesa, California, se naznanja, da je W. A. Clark ml., sin bivšega senatorja, izjavil, da bo vrnil dva milijona dolarjev, ki jih je napravil z različni vojnimi akcijami, nazaj evropskim vdovam in sirotam, ko bo končano to strašno klanje.

"Ta vojna je grozna", je rekel mladi Clark kot se poroča. "Jaz nočem od te vojne nobenega dobička."

Osnovana je neka organizacija, imenovana American Society for the Relief of French War-Orphans (Ameriško društvo za pomoč francoskim vojnim sirotam), katere naloga je zbrati 130 milijonov dolarjev. Pred par dnevi se je vrnila v New York Amerikanka Mrs. J. J. Thompson, ki se je daljšasa mudila v Angliji in Franciji, na je izjavila, da ji je znano, da se bori na zahodni fronti na strani zaveznikov osemindvajset tisoč Amerikancev. Skoro v vsakem angleškem oziroma francoskem polku je kak ameriški državljani, med katerimi se jih je že veliko zelo odlikovalo. Nekateri med njimi so dobili že tudi uradna odlikovanja. Kaj bi rekli o teh Amerikancev? Nekateri so mnenja, da so ne-

tam ubiti. Mi bi lahko poslali denarje, namesto, da bi sel tja ta človek. Vendar končno pravi, da naj bo že v božjem imenu, češ, s tem smo plačali dolg, ki smo ga imeli do Francije, od katere smo mi Amerikanci dobili ideje svobode.

Medtem pa pravi newyorška "Tribune", da so napisali ameriški zrakoploveci in vozniki ambulane "lepo stran knjige o ameriškem življenju."

"Ti mladi možje so šli na fronto z duhom križarjev, ti so mislili, da svoje življenje najbolje porabijo, ako se borijo za principe, za katere jim je največ na tem svetu", končuje "Tribune" članek.

Še nek drug Amerikaneec je padel bore se na strani angleških vojakov — namreč Harold Chapin, igralec in dramatik. Chapin je bil ameriški državljani, rojen l. 1886 v New Englad, toda živel je od drugega leta v Angliji. O tem ameriškem vojaku v angleški armadi se pripoveduje, da je nek prijatelj njegove matere pisal njemu, da se mu dopade, da je vstopil v armado in "da se zdaj bori za kralja in domovino", toda mladi Chapin se mu je smejal in mu odgovoril: "Jaz se ne borim za nobenega kralja, in najbolje je, če menda to, da angleški kralj presneto dobro ve, da se mi ne borimo zanj."

Na ta odgovor je prišla londonska "Morning Post" sledeči komentar: " — — — To je govori Amerikaneec, ameriški državljani. Chapinova pripomba je tipično mnenje mnogih drugih, ki se borijo, kajti velika večina naših armad se ne bori za enega moža — za kralja — temveč za idejo."

Dozdej so padli za Francijo štirje ameriški zrakoploveci, namreč Victor Chapman, Kiffin Rockwell in Norman Prince. Poleg teh je bilo pa ranjenih in tudi ubitih še več drugih ameriških državljani. ki se bore ali na strani angleških čet ali pa na strani Francozov.

Pred par dnevi se je vrnila v New York Amerikanka Mrs. J. J. Thompson, ki se je daljšasa mudila v Angliji in Franciji, na je izjavila, da ji je znano, da se bori na zahodni fronti na strani zaveznikov osemindvajset tisoč Amerikancev. Skoro v vsakem angleškem oziroma francoskem polku je kak ameriški državljani, med katerimi se jih je že veliko zelo odlikovalo. Nekateri med njimi so dobili že tudi uradna odlikovanja. Kaj bi rekli o teh Amerikancev? Nekateri so mnenja, da so ne-

umni, da so v svojih mislih nemoralmni, ker, ako bi bili trezni, ako bi bili pametnih misli, ne bi šli v vojno ter izpostavljali lastna življenja smrtni nevarnosti, in poleg tega še za drugo državo.

Po mnenju pisca tega članka je od vseh teh Amerikanecev zelo plemenito, da so šli v boj za stvar, katere se njim zdi prava. Ti Amerikanci so šli v boj prostovoljno, nihče jih ni silil, mogoče so jim še mnogi branili, toda šli so, zavedajo se, da je njihova dolžnost, da se bore za stvar, ki je njim sveta.

Vsi ti Amrikanci zaslužijo od Nemcev, od Francozov, Angležev in sploh od vseh ljudi ravnatoko spoštovanje kot so ga Angleži v Londonu izkazali zeppelinški posadki, ki se je ubila pri padcu Zeppelina na tla, kajti ta posadka je le vršila svojo dolžnost."

Vsi Amerikanci, ki padejo zdaj v Franciji za svoj pripeip, zaslužijo istotakšno, če ne vejo čast, kot jo je zaslužil nemški zrakoplovec stotnik Boelke, ko so mu angleški vjeti častniki v Nemčiji položili vence na grob.

William G. Sharp v Parizu. Pariz, Francija, 6. novembra. — William Graves Sharp, ameriški poslanik za Francijo, se je danes vrnil v Pariz iz Združenih držav, kjer se je mudil zadnje tedne na kratkem obisku.

Kdaj bo konec?

Ves svet napeto pričakuje konca najstrašnejše vojne, kar jih pomni svetovna zgodovina.

Vsak človek premišljuje, kdaj bo konec tega strašnega klanja, kdaj se bo ljudstvo toliko ispa-metovalo, da bo samo izrazilo svoje misli in želje ter se ne bo več pustilo diktirati od svojih kraljev, cesarjev, diplomatov in državnikov. Ni dovolj, da bere človek samo dnevne novice, pač pa mora dobiti tudi nekaj pojem o notranjih zapletih in raznih državah, o raznih političnih spletkah, o vzrokih sedanjega klanja, ki so le površno omenjeni v časopisju. O vsem tem razpravlja na dalgo in široko naš "SLOVENSKO-AMERIŠKI KOLEDAR", ki se že pravi pridno tiska in bo v najkrajšem času izšel. Ker letos ni mogoče dobiti iz starega kraja nobenega koledarja in nobene pratike, je u-mevno, da bodo posegli po njem vsi ameriški Slovenci.

Ker smo ga tiskali le omejeno število, ga naročite takoj. — Cena je isto kot lansko leto. "SLOVENIO PUBLISHING CO." 82 Cortland St., New York, N. Y.

SMRT!

Zakaj ne odložite nje dneva?

Bolgari žive dolgo. Večkrat prekoračijo starost sto let. Njih naravni čaj jih varuje pred telesnim strupom ki naredi ljudi bolne in prepreči večjo starost. Bolgari so močni. Njihove bistre oči njihova rdeča lica in so prosti boleznim ali nervoznega glavobola, reumatizma, zaprtja in drugih bolezni, ki so vzroki narave. Tu v Ameriki jih je nad 150,000, ki rabijo Bolgarski Krvni Čaj in se daj ga priznajo za pravo toniko, ki dela kri telesu moških, žensk ali otrok. Odpravi prehlad preko noči in ozdravi gripo ali pa pljučnico.

Peter Blažič, 2800 Chouteau Ave., St. Louis, Mo. je pisal sledeče pismo:

"Ze sem izgubil upanje, da bom še kdaj ozdravel, toda zdaj odkar pijem Bolgarski Krvni Čaj se vsak dan boljši počutim, glavobol in nespanje, od katerih sem skoro tri leta trpel, je prešlo; prej nisem mogel jesti meso ali pa piti kako pijačo; zdaj pa lahko jem in pijem, kar mi le sree poželi"

Eno veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev, pošlje za \$1.00 kamorkoli, v Canada za \$1.12.

Marvel Products Company, 9 Marvel Bldg. P I T T S B U R G H, P A. Pripomba: Ako hočete pošiljatev osigurati, pošljite 10c. več.

Kje se nahaja moj prijatelj ANTON SPEHAR? Doma je iz Dan pri Ložu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi svojemu prijatelju doma od ravnatam. — John Mlakar, Box 45, Gaffney, Pa. (7-8-11)

DAJUJE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

NAZNANILO.

S tužnim sypem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znanecm, da je moja ljubljen in dobra soproga zaspala za vedno dne 26. avgusta, 1916, v St. Jerneju na Dolenjskem; zadela jo je srčna kap. Ranjko priporočam v blag spomin in molitev.

Ludvik Polanc, 1076 Saw Mill Alley, Allegheny, Pa.

NAŠI ZASTOPNIKI,

- kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.
- Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Clair.
- San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
- Denver, Colo.: Frank Skrabec.
- Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
- Pueblo, Colo.: Peter Cullig, Frank Janesh in John Germ.
- Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.
- Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
- Indianapolis, Ind.: Aiols Rudman.
- Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva slovenska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanji nalogi in bodoči vsodi slovenskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Slovencecm.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St. Cleveland, Ohio

SMRT!

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbž. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. Deane, Ill.: Dan Badovinac. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bamblich. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Nokomis, Ill. ni okolica: Math. Galshek.

So. Chicago, Ill.: Frank Čerac Springfield, Ill.: Matija Barborič. Cherokee, Kans.: Frank Režlantič. Ozlesby, Ill.: Matt Hrbertnik. Waukegan, Ill. in okolica: Frank Pitkovsek in Math. Ogrin. Columbus, Kans.: Joe Knafele. Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontense, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm. Kansas City, Kans.: Peter Schnoeller. Mineral, Kans.: John Stalc. Ringo, Kans.: Mike Pencil. Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Voduplvec.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Sbalts, M. F. Koba in Martin Rade. Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotsian. So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich. Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich. Duluth, Minn.: Joseph Sharabon. Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže. Jos. J. Pesbel in Louis M. Perusek. Eveleth, Minn.: Jurij Kotsa. Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel. Hibbing, Minn.: Ivan Pouše. Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

Nashwan, Minn.: Geo. Maurin. New Duluth, Minn.: John Jerina. Virginia, Minn.: Frank Urovatich. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Mont.: Gregor Zobec. Great Falls, Mont.: Math. Ulrich. Roundup, Mont.: Tomaž Paulin. Dawson, N. Mex.: Mike Krivec. Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Barberton, O. in okolica: Math. Kramar in Louis Balant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh. Lorain, O. in okolica: J. Knaše in Niles, Ohio: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Ant. Kikeč. Oregon City, Oreg.: M. Justin. Allegheny, Pa.: M. Klarich. Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Bessemer, Pa.: Louis Hribar. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pletersček. Braddock, Pa.: Ivan Germ. Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Cannonsburg, Pa.: John Kraklich. Cecil, Pa. in okolica: Mike Kotevar. Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanič. Claridge, Pa.: Anton Jerina. Daragh, Pa.: Draguta Slavč. Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor, Export, Pa.: Frank Trebetz. Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin. Farrell, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osoinik. Meadow Lands, Pa.: Georg Schults. Moon Run, Pa.: Frank Maček. Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakoba, I. Podvasnik, I. Magister in U. B. Jakobich. South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj. West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: Frank Šeme in J. Petermel.

Tooele, Utah: Anton Palčič. Winterquarters, Utah: L. Blafsch. Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta. Davis, W. Va. in okolica: J. Brostch. Thomas, W. Va. in okolica: A. Korncnan. Kenosha, Wis.: Aleksander Peadle. Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander. Saebogard, Wis.: Heronite Svetlin in Martin Kos in John Stampfel. West Allis, Wis.: Frank Skok in Anton Demšar. Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Matich in Valentin Marcin.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRZAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania

GLAVNI URAĐNIKI:

Prédrednik: JOZEF PETERNEL, Box 95 Wilcox, Pa. I. podprednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa. II. podprednik: LOUIS TAUGHAR, Box 535, Rock Springs, Wyo. Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa. II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa. Blagajnik: MARTIN MUHIĆ, Box 537, Forest City, Pa. Poveljnik: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VEROVNI IZRAVNIKI:

DR. MARTIN IVKO, 908 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Prédrednik: IGNAC PODVARNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa. I. nadzornik: JOHN TORNIĆ, Box 622, Forest City, Pa. II. nadzornik: FRANK PAVLOVIĆ, Box 705, Conemangh, Pa. III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POBODNI ODBOR:

Prédrednik: MARTIN OBRERAN, Box 72, East Mineral, Kans. I. pobodnik: MARTIN ŠTEFANČIĆ, Box 78, Franklin, Kans. II. pobodnik: MIHAEL KLOPČIĆ, 528 Dawson Ave., E. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Prédrednik: ANTON HOČEVAR, E. F. D. No. 2 Box 113, Bridgeport, O. I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa. II. upravnik: PAVEL OBRERAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Pa.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

FINANČNO POROČILO O DOHODKIH IN STROŠKIH ZA BOLNIŠKO PODPORO MESECA OKTOBRA 1916.

Table with 4 columns: Dohodki, Izdatki, Dohodki, Izdatki. It lists various financial entries for the month of October 1916, including income from subscriptions and expenses for medical support.

Kakor je iz tega poročila razvidno, je zopet za bolniški sklad primanjkljaja \$1,536.73, ker vsak mesec primanjkuje za izplačevanje bolniške podpore, se bo moralo nekako ukreniti, da ne bodo vedno toliko primanjkljaji.

Priporočati bi bilo, da postaje pri društvenih sejah o tem razpravljajo in ukrenejo. S tolikim primanjkljajem vsak mesec ne more dolgo iti. Moralo bi se paziti in to strogo paziti pri postajah, kateri je vreden podpore in kateri ne ter da se bolniki ravnaajo natančno po pravih v času bolezni.

Z sobratiskim pozdravom vsem članom in članicam udani John Telban, glavni tajnik.

Iz modernega sveta.

Roman. Spisal Fr. S. Finžgar.

(Nadaljevanje.)

XXIII.

Dr. Sluga se je vračal iz tvornice. Kakor slučajno je srečal vse uradnike. Z vsemi so se vlnjudo pozdravili. Ali zdravnik je dobro čutil, da so bili vsi ti pozdravi tiista puhla zamajna fraza, ki človeka ne razveseli, ampak mu da zaupnico, da je jezen sam nase in na onega, s katerim se je srečal. Vaak pogled ga je zmagovalno bičal in se mu je režal v lice, češ, čemu pišes, kar te ne peče! Počnjal si je sicer stokrat: Kaj me

prigajajo! Kljub temu pa ni mogel sebe nalagati, da mu je vendar stvar zelo neljuba. Vzvoljen je šel po belem pesku proti stanovanju. Potoma je naletel na Klešmana. Ko se je z namršeni obrvmi ozrl v tiste zelene oči, slisal je iz njih kakor krohota gavrana, ki zafrfota nad brezdnom, v katerem čuti plen. Klešman je oblastno okralal mimo njega. Dvignil je leno svojo roko, da bi prijal za klobuk. Toda pokrivala ni dvignil. Drugekrati bi bilo zdravniku čisto vseeno, naj ga uslužence pozdravi ali ne, toda danes je bil slabe volje.

"Klešman!" Reško ga je pozval. Klešman se je vstopil prederj s široko razkoračenimi nogami in ga predrzno gledal.

C. FAIRBANKS, NOVOIZVOLJENI PODPREDESEDNIK.

"Ali me poznate?" "Poznam!" "Zapomnite si, da zahtevam od vas dostojnosti. Dokler sem tvorniški zdravnik, me pozdravite, ali se me pa ognite, kar mi je mnogo ljubeše. Razumete?" Klešman je dvignil klobuk ter nekaj zamrmral. Njegove oči so se posvetile in satansko pomežiknile, da se je dr. Sluga hitro obrnil in šel dalje. Ko se je obrnil proti altani direktorjevega paviljona, je zagledal Pavlo, ki se je v tem trenutku obrnila in z dvignjeno glavo odšla skozi vrata. "Ta tudi!" Zdravnik je hitel v stanovanje in najraje bi bil zmetal knjige, instrumente in pohištvo v majhen kovček, zaloputnil vrata in zbežal od tod kakor delavec, ki gre s curlico na plečih v široki svet. Bil je jako razburjen. Dolgo je hodil po sobi s povešeno glavo in se trudil z vso močjo svoje volje, da se umiri in razbere pametne misli. Polagoma je uvideval, da je popolnoma nepotrebno vsako razburjenje. Če se je zameril, izvira zamera iz dobrega dela, katero je hotel izvršiti. Čemu ga torej pravzaprav kolegi zaradi tega prezirajo, ker se je potegnil za Petra Rožmana? Bodi! Saj pride dan, ok bo hodil on z dvignjeno glavo, dočim bodo drugi trepetali in se spominjali današnjega dne. Zdravnik je bil kmalu miren glede uradnikov. Ali drugače je bilo glede Pavla. Dobro je vedel, da ga je gledala z altane, ko je zavrnil Klešmana. In tega dejanja se je kesal. Zdelo se mu je, da se je ponižal na nivo oholega korporala, ki pozove prostaka sredi ceste predse, ker ga ni primerno pozdravil. To je videla in čula Pavla. Kaj si bo mislila? Ali se ni obrnila s studom od njega in mu in pehalo od sebe. Sklonil se je s tem očitala oholost in sirovost? hitro nazaj, pobral sopek in se našel gotovo je direktor doma povedal, kako so mu soglasno odbili prošnjo za Petra, in direktor je

brez dvoma zabavljal čezenj. In gledal je v duhu njeno ponosno dvignjeno glavo, ki je z napol odprtimi očmi gledala prezirljivo nanj in mu očitala plebejstvo. Zdravnik je bil čedalje bolj razburjen. Vojskoval se je s sreem. Vsi zadnji dogodki so prihajali predenj. Nazadnje si ni vedel drugeče pomagati, da se je oklenil Prosenca in njegove apodiktične sodbe: Pavla ni zate! "Dovolj! Bedak, malo razburjen je, nekoliko podraženi živi v vsled lepe ženske — ba — ali je to že ljubezen?" Zdravnik se je polglasno zasmel samemu sebi, sedel v naslonjač in odprl knjigo. Komaj je prečital pol strani kar prileti skozi okno majhen sopek in obleži prav pri njegovih nogah. Vinko se je izprva nekako radostno začudil, ali hitro se je zopet ozlovoljil in jezno mrmral: "Kako so predrzni ti otroci!" Prepričan je bil, da so vrgli sopek iz vrta kontrolorjevi otroci, ki se se igrali čisto z direktorjevim malim sinom. Saj se je že parkrat primerilo, da je priletela žoga skozi okno. Ali tedaj ga ni ujezilo. Vselej jo je smelljaje pobral in jim jo vrgel v nastavljene majhne roke ter še obstal pri oknu in se veselil njihovi igri. Danes ga je pa pograbilo. Z nogo je sunil sopek in stopil k oknu, da ga zapre. Tedaj pa zagleda pod oknom velike proseece oči Almine. "Gospod doktor, lepo vas prosim, ne bodite užaljeni! Verjemi-te, da ne vem, zakaj sem storila nja se je kesal. Zdelo se mu je, da se je ponižal na nivo oholega kor-porala, ki pozove prostaka sredi ceste predse, ker ga ni primerno pozdravil. To je videla in čula Pavla. Kaj si bo mislila? Ali se ni obrnila s studom od njega in mu in pehalo od sebe. Sklonil se je s tem očitala oholost in sirovost? hitro nazaj, pobral sopek in se našel gotovo je direktor doma povedal, kako so mu soglasno odbili prošnjo za Petra, in direktor je

Advertisement for 'Izvrstno domače vino.' (Excellent domestic wine). It features a portrait of Frank Jurjovec and text describing the wine's quality and availability. The text mentions that the wine is made from grapes grown in the United States and is available in various quantities.

snel, kar mu je najbolj ugajalo. Nocoj je zopet pričakoval dvanajstorico, da ji da navodila in da ji hkrati prebere obširno pritožbo na šefa tvorniškega podjetja, barona Pinkelesa. Koliko je Peter pisal, črtal in dostavljal, predno je bilo dogotovljeno zanj velikansko delo: dolga pritožna spomenica! Nocoj je ležala pola na mizi, skrbno prepisana brez popravkov in brez črtanja. Treba je bilo le še podpisov. Te pa naj bi pristavili ti, ki so nocoj povabljeni na posvet. Krog desetih zvečer so zakruli la večna vrata in strme, slabotne stopnice so škripale pod težkimi negami prihajaleev. Peter je hitro odprl vrata in posvetil z lučjo, da so lažje prišli v sobo. Bile so to umazane postave, ki so ob slabi svečavi budile grozo. Peter je vsakemu posebej stisnil desnico, in možje so mrmrali v pozdrav: "Naša moč!" Globoki, raskavi glasovi so doneli v nizki in ozki sobici zamolklo in grozeče. Ko so se prestopali po podu, se je tresel plamen svečilk na mizi. Vsi so ročno posedli naokrog: po postelji, na skrinjo, na stole, drugi po tleh. "Dvorana" je bila natlačena. Nekdo je hotel zapreti okno. "Pusti, brate!" je začel Peter. "Zadnjikrat smo bržkone zbrani tako na skrivaj. Poslej izpregovorimo tako glasno, da se bo čulo po vsem svetu. Tovariši, pogledjte pisma — Peter je pokazal kup zloženih listov — sama ljubezen je v njih. Prav vsi so mi odgovorili, neznanci, ki bivajo daleč in nas ne poznajo. Poznajo pa našo in svojo bedo. In zato nas ljubijo in nam dajejo modrih nasvetov. Najprvo pa preberem tehtne besede, ki sem jih sestavil na barona: poslušajte pazljivo, ker vsak bo podpisan in zastavi s tem vse za resnico. Pozvani bomo na odgovor, treba nam je biti odločnim in pripravljenim na še večje krivice. Če kaj dosežemo, ne vem. Toda ve naj svet, da smo bili voljni in pripravljeni si mirnim potom izprositi pravice!" Nato je Peter začel brati s tehtnim in počasnim poudarkom stavke za stavkom. Po sobi je donela samo njegova beseda in tuimtam se je čul vmes kratek kašelj, kakor bi se kdo pripravljval, da še ostreje pove isto stvar. Bilo je nekaj svečanega, kakor bi vojskovodja bral pogoje miru, katere misli poslati sovražniku, dasi dobro ve, kako je cela stvar samo navidezna in da je obenem, ko odide poslanec s pogoji, tudi že treba prijeti za meč in ga izdreti iz nožnice. Ko je Peter prebral, se je ozrl vpraševaje po zaupnikih. Videl je povsed ogenj v očeh, ki je žarel pod umazanimi obrvmi, ki je svigal že ven izpod čela in želel, da izbruhne z vso silo in grozo. Petrovo obličje je žarelo v slovesnosti kakor svečaniku, ki v imenu ljudstva poklada dar na žrtvenik. Mož za možem se je dvignil in s težko roko podpisal listino. Nekateri so se podkrižali. Vsaka krivenčasta črka je bila kakor silen udarec s pestjo, ki pušča sled, kamor zadene. Peter je skrbno zvil podpisano spomenico in jo dal v zavitek. — Dvignil je zavitek proti tovarišem: (Dalje prihodnjič.)

Advertisement for 'Velika vojna mapa' (Large war map) and 'Veliki vojni atlas' (Large military atlas). The text describes the maps and atlases, their size, and their price. It also mentions the publisher, Slovenic Publishing Company, and their address in New York, N. Y.

Advertisement for 'MAGNETIC COMB' (Magnetic comb). It features an illustration of a comb and text describing its benefits for hair and scalp. The text mentions that the comb is made of natural materials and is suitable for all hair types.

Advertisement for 'Božične praznike' (Christmas holidays). It features a decorative border and text describing the products and services offered by Frank Sakser. The text mentions that the products are of high quality and are available at a special price for the holidays.

I. I. Kraszewski

UMIRAJOČI.

ZGODOVINSKI ROMAN. (Za "Glas Naroda", priredil J. T.)

31

(Nadaljevanje).

Oskrbniku je preostajalo torej samo štiriindvajset ur za pogajanje z Garbovskim. Ko je stopil v sobo, je videl, kako se je cela družba, stari Garbovski, njegov sin, Antonija in njen oče, prijateljsko zabavala. Glavno besedo je imel pan Sigmund. — Dvoril je gospodični Antoniji ter pripovedoval o vseh mogočih stvareh, o godbi, gledališču, literaturi itd. Omenil je tudi, da je že nekoč videl gospodično Antonijo ter kneginjo Stelo. Pri tem je izrazil željo, da bi ji bil rad prestavljen. Gozdowski je nekaj časa poslušal, potem je pa postal nestrpen. — Nekaj je zašepetal Garbovskemu na uho in ga odvedel v sosednjo sobo. — Govori vendar — mu je rekel — stavi svoje pogoje. — Upniki zahtevajo takojšnje plačilo. — Polovico takoj, polovico čez dve leti. — Hm — je odvrnil Garbovski. — Jaz sem vse prav dobro premislil. — Zadeva ne bo imela nobenega zaključka. — Če kuhaš vodo še tako dolgo, bo nazadnje vendarle ostala voda. — Najboljše storite, če posestvo takoj prodaste. Gozdowski je stopil par korakov nazaj. — Kaj ti ne pade v glavo? — To moramo vendar preprečiti! — Na kakšen način? — Knez Robert se bo poročil. — Ne, ne bo se poročil — je zašepetal stari, — ker je vsaki ženski znano, da ima še vedno razmerje z grofico Natalijo. — Kje si izvedel? — Ves svet ve. — Vidiš, da si se vrezal s svojim računom. — Knez se bo žrtvoval. — Povej mi, kateri oče bo žrtvoval svojo hčer zaradi knežje-ga naslova? Gozdowskemu se je stegnilo pred očmi. — Kaj se pa vmešuješ v te zadeve? — Denar daj, to je vse. — Ako ti ne plačamo, lahko vzameš posestvo. — Seveda, seveda. — Toda, zakaj vse to — Jaz imam povsem drug načrt. — Načrt? — je vprašal Gozdowski začuden. — Izvrsten načrt, čeravno je nekoliko predrzen. — Vse bi ti povedal, če bi ne vedel, da se boš razjezil. — Zakaj bi se jezil, če imaš dobro voljo? — Veš, na svetu je že tako. — Človek ima rad vsako uslugo plačano. — Naprimer? Živinski trgovci je sedel in se globoko oddahnil. — Le čakaj, saj se ne mudi. — Dragi bratranec, motiš se. — Jutri je skrajni čas. — Jutri mora biti vse končano. — Če je tako, pa res ne smemo izgubljati časa. — Kaj naj storimo? — Torej poslušaj in ne jezi se. — Kako bi bilo, če bi se moj sin Sigmund poročil s kneginjo Stelo? — Zdi se mi, da je mladenič že zaljubljen vanjo. Oskrbnik je zajajal, planil kvišku in vprašal: — Kaj? Garbovski je počasi ponovil: — Moj načrt je čisto enostaven. — Moj sin Sigmund naj se poroči s kneginjo Stelo. — Ali si prvi pravi pameti ali noriš? — je zakričal oskrbnik. — On da bi se ženo poročil? — Kaj ti ne pade v glavo? — Kaj bi mi padlo v glavo? — Mladenič je mlad, lep, bogat in povrh tega tudi plemenit. — Sicer je nekoliko lahkomišljen, toda to sečasoma izgine. — Ali bi bila ta poroka kaj tako strašnega? Gozdowski je sklenil roke. — Noree! — S teboj se ne more pametno govoriti. — Ti si popolnoma znorel. — No, dobro. — Meni je vseeno. — Idiva v drugo sobo. Gozdowski je bil tak kot da bi ga zadela strela. — Na vse je bil prej pripravljen kot pa na tako blazen predlog. — Ker je rod bino Branskih naravnost oboževal, se mu je zdelo, da se je njegov prijatelj silno pregrešil proti dostojanstvu Branskih. Stal je kot kip. — Ni vedel, kaj bi rekel, ni vedel, kam bi se obrnil. Sledujoč se je stresel po vsem telesu, pristopil k bratranecu rekoč: — Poslušaj, Garbovski, če boš se pred kom drugim govoril besede, kateri si govoril zdaj meni, te bom dal zapreti v norišnico. — Bog mi je priča, da te bom dal. — Garbovski se je zakrohotal, skomignil z rameni in rekel: — Kar sem rekel, sem rekel. — Stavljam predlog, od katerega niti za las ne odstopim. — Ne boj se, jaz se ne bom premislil. — Edino ti si lahko premisliš. — Dam ti dober svet: — premisli se! Garbovski se je zasmejal, skomignil z rameni in odvrnil: — Kar sem rekel, sem rekel. — Če vam je prav, ostanem, če ne, bom odpotoval. — Nikar ne misli, da so mi samo ta vrata dprta, — S svojim denarjem lahko pridem kamorkoli hočem. — Če bi vedel, da nisi pri pravi pameti, bi te ne vabil sem. — Le govori, kar hočeš, meni je vseeno. — Knez nas je povabil na čaj. — Temu povabilu sem bom seveda odzval. — S Sigmundom biva šla. — Vrljamem, da bo ta fant zelo žalosten, ker se je smrtno zaljubil v Stelo, dasiravno jo je šele enkrat oddalec videl. — Kje pri hudiču, jo je videl? — V cerkvi — se je zasmejal Garbovski. — Ga bom že potolažil, da bo prav. Gozdowski je sam pri sebi zašepetal: — Da blazen je, popolnoma blazen. Ko mu je hotel še enkrat dokazati, da se mu ne bo mogla njegova želja nikdar vresničiti, je odšel Garbovski v salon. Tana je bil pan Sigmund ravno sedel k klavirju in je nekaj igral. Priznati se mora, da je znal mladenič izborno igrati. — Gospodična Antonija in knez Robert sta mu navdušeno ploskala, Gozdowski ga je pa ježno pogledal. — Na vsak način se moram iznebiti teh vsiljivcev — je govoril sam pri sebi. — Moj Bog, kakšnega vruga sem si nakopal na glavo. Kmalo zatem se je odpeljala gospodična Antonija v Bransk, da bi za goste vse potrebno pripravila. — Goste bomo dobili — je rekla Steli. — Pri očetu je nek bogat trgovec, ki ima krasnega sina. — Oh, ti ne veš, kako je lep, kako je duhovit in kako krasno zna igrati. — In še nekaj. — Zaljubljen je... ali vganec v koga? Kneginja jo je začudeno pogledala. — Vate? — Kaj ti ne pade v glavo? — V kneginjo Stelo je zaljubljen. — Saj me še ne pozna.

— Nekoč te je videl v cerkvi. — Sama ne vem kje. Stela je zardela. — Rekel je, da je ta ljubezen taka, kot če se človek zaljubi v solnce. — Ali je res govoril o tem? — Da, čisto odkrito mi je pripoznal. — In kako je prijazen. — Krasen mladenič! — to ti rečem. Antonija je kneginjo objemala in ji gledala v jasne mirne oči. — No, čakaj, da ti vse povem. — Razen pana Sigmunda bo prišel tudi njegov oče, varšavski advokat in še nek drug človek, ki ponavadi nič ne govori. — Zenon in Gozdowski bosta seveda tudi prisla. (Dalje prihodnjič).

Pozor čitatelj! Nove slovenske knjige! Naročite še danes!

- V zalogi imamo: Slovenske novele in povesti 30c. Pegam in Lambergar 35c. Sherlock Holmes: V rakvi kraj bombe 15c. Zaklad kupčevalca s sužnji 15c. Lepa bolničarka 15c. Ena sama kaplja črnila 15c. Grob v svetliniku 15c. Gospa s kanarskim brljantom 15c. Londonski ponarejalci denarja 15c. Kako so vjeli Jacka razparača 15c. Skrivnost mlade vdove 15c. Plemič 15c.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St. New York, N. Y.

73,000 proti kouskripciji. Melbourne, Avstralija, 6. nov. 73.000 večine je proti vojaški kouskripciji.

Dr. KOLER, 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, s p. o. št. 1111 v Pittsburghu, ki ima 13letno prakso v zdravljenju tujih in domačih bolnikov. Sifis ali zastupljenje krvi zdravi s glasovito uspešno. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčitati vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se neleze. Izgubo semena nenaravnim potom, zdravim v par dneh, kapavac ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi izrabljanja samega sebe. Eufenje krvi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocelo ali kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim s gotovostjo. Reumatizam, trganje, bolečine, otakline, artoze, ekrofle in druge kožne bolezni, ki nastajajo vedno večje, zdravi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Dr. LORENZ, Specialist možgih bolezni. Jas sem edini hrvaško govoreči specialist možgih bolezni v Pittsburghu, Pa. DR. LORENZ, 944 Penn Av. II. nadst. na ulici. Uradne ure: dnevno od 9. do polnočne do 8. ure večer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldna. Nedelje od 10. dop. do 2. popol.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastave, reganje godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, varilico, privraska prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Upranje in čiščenje 2c. pa si boste prihranili dolarje. Členka več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite pažljivo! IVAN PAJK & CO., Box 328, CONEMAUGH, PA.

NAZNANILO IN ZAHVALA. Žalostnim srecem naznanjam srodnikom, prijateljem in znancem, da mi je nenadoma umrla soproga ANTONIJA. Vzrok ponesrečen porod. Zaprutila je tukaj mene žalujočega moža in troje nedorastlih otrok, dva brata in dve sestri, v stari domovini pa eno hčerko, mater, enega brata in eno sestro. Pokojna je prišla v Združene države pred šestimi leti, in sicer iz Loškega Potoka, rojena je bila v Srednji vasi in omožena pa na Travniku. Tempotom se najtopleje zahvaljujem društvu št. 132 S. N. P. J., ker mi je pristopilo na pomoč v žalostnih urah ter v polnem številu spremilo ranjko k večnemu počitku. Nadalje se zahvaljujem vsem darovalcem za krasne vence. Naj ostane vsem v dobrem spominu in bodi ji lahka tuja gruda! Žalujoci ostali: John Mikolič, soprog. John, Angela in Frank, otroci. Antan in John Vesel, brata. Pepa, omožena Špeh, Agata, omožena Lajkovič, sestri. Klein, Mont. Box 20. (7-8-11)

POŽAR. Wilmington, Del., 7. novembra. V tukajšnji tovarni za usnje je izbruhnil požar. Povzročena škoda znaša \$100.000. Ponesrečil se ni nikdo.

HIŠE NA PRODAJ nove na lahka odplačila, kakor tudi prazne lote in farme. Zavarovanje proti ognju. JOHN ZULICH, 1111. Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Denarne pošiljave za ujetnike v Rusiji in Italiji. Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kar se ne nahajajo v ujetništva, Rusiji ali Italiji. Potrebno je, da dar se nam denar pošlje, da s priloži tudi njetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov. Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, k sprejmete njegov naslov, ker akbi odlašali, bi se lahko dogodilo da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli vročiti denarja. TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POZOR ROJAKI! Najuspešnejše zdravilo za šenske lasce, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega zdravila srazetje v 14 dneh. Če imate krasni brki in brada in ne bode odpadali in sivi. Reumatizam, kosti in trganje v rokah, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bula, ture, krasne in grlate, potne noge kurje očesa, osebine v par dneh popolnoma odstanim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil mu jaznim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošiljam zastonj. JACOB WACHO, 6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio, in okolici naznanjam, da sem prevzel grocersko obrt od Feliksa Zorca na 1316 E. 55. St. Se priporočam vsem stari odjemalcem; upam, da bom postregel, kolikor bo v moji moči, in se priporočam za obilen obisk. LUDVIK MANDEL, 1316 E. 55. St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Cenjenim rojakom v Pensilvaniji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Flečko, ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ostrih na roko. Uredništvo, lika!

Moja osebna poslanica nade. Želim, da me pozna vsaki moč in vsaka žena v tej državi, ki se bori za bolezen. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja — da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko služi, da sem osi vel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let, moči lasne so danes značilni po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem preučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoke vkrjenjene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna žena zaupa svoje težave in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem v vsakim dober prijatelj. Pišite mi brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitate mojo poslanico nade.

Moja osebna poslanica nade. Želim, da me pozna vsaki moč in vsaka žena v tej državi, ki se bori za bolezen. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja — da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko služi, da sem osi vel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let, moči lasne so danes značilni po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem preučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoke vkrjenjene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan mož in vsaka bolna žena zaupa svoje težave in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem v vsakim dober prijatelj. Pišite mi brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitate mojo poslanico nade.

Zadnja novost. Vsa kevrata žganje, brinjevec, alivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en cel kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih. F. P. Barton piše: "Naravnim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd." Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno. Pišite na: Z. JAKSHE, Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public) v GREATER NEW YORKU ANTON BURGAR 82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y. IZDELUJE IN PRESKRBUJE vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA VSAKOVRESTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH. DELO OKUSNO. IZVRŠUJE PREVODE DRUGE JEZIKE. UNIJSKO ORGANIZIRA. POSEBNOST SO: DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D. VSA NAROČILA POŠLJITE NA: Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ZELODČNE BOLEZNI okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizam, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški. Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehuru in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo. Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj. Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih morali znati vsak možki in vsaka žena; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljate denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za lakina ničredna sredstva, temveč čitate to knjižico, katera je knjižica k zdravju, in črpite iz nje pravčasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vasa teškoča obvladati. Kupon za brezplačno knjižico. Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času. DR. J. RUSSELL PRICE CO., 5.1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill. Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštine prosto. Ime in priimek: Stev. in ulica ali Box: Mesto: Delava: